

Domov pro seniory Reynkova 3643, Havlíčkův Brod, Česká republika

Sborník příspěvků
z úvodní konference k projektu
„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“
23. - 24. dubna 2013, Klub OKO Havlíčkův Brod
realizovaný v rámci OP LZZ CZ.1.04/5.1.01/77.00272

Domov důchodců, Brezová 32, Spišská Nová Ves, Slovenská republika

evropský
sociální
fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu
„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“
realizovaný v rámci OP LZZ CZ.1.04/5.1.01/77.00272

Tisk: Sociální firma Semitam, s. r. o.

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu

**„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré
praxe v sociální oblasti“,**

**podpořená z OP LZZ,
výzva číslo 77. mezinárodní spolupráce**

Havlíčkův Brod 2013

OBSAH:

ÚVODNÍ SLOVO:

Mgr. Jan Tecl,
starosta města Havlíčkův Brod 5

Mgr. Jiří Bína - vedoucí oddělení sociálních služeb Krajského úřadu Kraje
Vysočina
Mezinárodní spolupráce - zahraniční partnerství Kraje Vysočina

PŘEDSTAVENÍ PROJEKTU A JEHO PARTNERŮ:

Mgr. Marek Topolovský - manažer projektu
*projektu „Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální
oblasti“*

Ing. Lubomír Pastiran - vedúci oddelenia sociálnych vecí mesta Spišská
Nová Ves
Miestna samospráva a poskytovatelia sociálnych služieb na Slovensku ..

Bc. Magdaléna Kufrová - ředitelka Sociálních služeb města Havlíčkova
Brodu
představení organizace a její účast v projektu

Ing. Štefan Šiška - riaditeľ Domova dôchodcov Spišská Nová Ves
představení organizace a její účast v projektu

TÉMATICKÉ BLOKY:

Bc. Michaela Miřátská - Dobrovolnické centrum Fokus Vysočina
Bc. Petra Moravcová - Sociální služby města Havlíčkova Brodu
tématický blok - dobrovolnictví v sociálních službách

Mgr. Miloslav Kozlík - Sociální služby města Havlíčkova Brodu
*tématický blok - oblast vzdělávání a zvyšování zaměstnatelnosti pracovníků
v sociálních službách*

PhDr. Ivana Štrossová - Krajská knihovna Vysočina
*tématický blok - oblast rovných příležitostí žen a mužů - zvýšení počtu
zaměstnaných mužů v sociálních službách*

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE:

Bc. Milan Žák - Sociální služby města Havlíčkova Brodu
téma - jednání se zájemcem o službu

Bc. Martina Moravcová - Sociální služby města Havlíčkova Brodu
téma - reminiscence

Ing. Hana Hlaváčková - Domov pro seniory Havlíčkův Brod
příklady dobré praxe Domova pro seniory Havlíčkův Brod

Bc. Jiří Vondráček - Dům seniorů Stříbrné Terasy o. p. s.
příklady dobré praxe Domu seniorů Stříbrné terasy o. p. s.

Josef Hník - Centrum sociálních služeb Světlá nad Sázavou
příklady dobré praxe Centra sociálních služeb Světlá nad Sázavou

**Ing. Štefan Šiška, Bc. Marcela Jančíková, Ing. Ján Kovalčík, Ľubica
Gondová** - Domov důchodcov Spišská Nová Ves
*příklady dobré praxe z Domova důchodcov Spišská Nová Ves
(Slovensko).....*

Mgr. Jan Tecl
starosta města Havlíčkův Brod

Vážené dámy, vážení pánové,

jsem rád, že vás mohu přivítat na úvodní mezinárodní konferenci s názvem Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti a těší mě, že se koná právě v Havlíčkově Brodě.

Dnes i zítra se budeme společně věnovat tématu výměny zkušeností v sociální oblasti a společně budeme hledat optimální řešení situace, ve které se může ocitnout každý.

Okolnosti mohou někdy kohokoli z nás přivést do tíživého stavu, kdy si nebude schopen pomoci sám a bude alespoň částečně potřebovat pomoc druhých, ať už pro sebe nebo pro své blízké. A právě i tento projekt by měl přispět k vytvoření takových podmínek, aby se lidé složitých životních situací nemuseli obávat a věděli, na koho se mohou obrátit, a kdo a jak jim může pomoci.

Naše město realizuje tento projekt za finanční podpory Evropské unie z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Tento program nám není cizí, proběhly a probíhají u nás z něho již dva projekty, a to Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Havlíčkově Brodě na období let 2013 - 2015 a Implementace a vyhodnocování Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve městě Havlíčkův Brod.

Výměna mezinárodních zkušeností je tedy již třetím projektem z tohoto programu a dovoluji si tedy tvrdit, že jsme v získávání dotací v sociální oblasti úspěšní.

Věřím, že vzájemná výměna zkušeností i názory, které v přednáškách uslyšíme, budou přínosem pro nás všechny.

Přeshraniční spolupráce Kraje Vysočina je založena zejména na zahraničních partnerstvích na základě uzavřených smluv. Podle nich se odehrává jak spolupráce samotného kraje se samosprávou partnera, tak i spolupráce zahrnující další partnery – příspěvkové organizace apod. Motivem k zavedení systémové spolupráce mezi územními samosprávnými celky (případně zeměmi) byl mimo jiné zájem na vytvoření podmínek pro realizaci mezinárodních projektů. Kraj, ale i další subjekty na jeho území mají lepší možnost najít partnery pro takovéto projekty, když jsou zástupci partnerských regionů v pravidelném kontaktu, spolupracují spolu a důvěřují si. V přeshraniční spolupráci však samozřejmě nejde primárně o možnost získávání evropských prostředků, ale především o předávání zkušeností, znalostí nápadů a o vzájemné setkávání lidí, kteří ve svém pracovním životě řeší podobné záležitosti.

Zahraniční partneři Kraje Vysočina:

Dolní Rakousko (Rakousko)
Champagne-Ardenne (Francie)
Nitranský samosprávný kraj (Slovensko)
Zakarpatská oblast Ukrajiny (Ukrajina)

Zahraniční partnerství jsou obecným základem pro možnost široké spolupráce v mnoha oblastech. Konkrétní aktivity však zpravidla zajišťují jednotliví lidé nebo týmy lidí, kteří jsou motorem spolupráce v konkrétních oblastech veřejné sféry. Proto má spolupráce kraje s každým partnerem odlišný obsah a v některých oborech se profiluje více, zatímco v jiných méně. Pojdme se nyní blíže podívat na to, jaké konkrétní aktivity se daří realizovat přímo v sociální oblasti.

Spolupráce s Dolním Rakouskem:

Geograficky je pro nás Dolní Rakousko nejbližší partner a spojuje nás také účast ve společných programech na čerpání evropských prostředků. Z tohoto pohledu se nám otevřel mimořádný prostor pro realizaci aktivit mezinárodní spolupráce, dochází k ní v mnoha oborech a ani oblast sociálních věcí nezůstává stranou.

Společné projekty kraj realizuje zejména v oblasti rodinné politiky, s jejímž rozvojem má zmíněný region dlouholeté zkušenosti a může nám nabídnout příležitost k přebírání přínosných a odzkoušených systémů nebo opatření. S pomocí evropského projektu Kraj Vysočina tímto způsobem propojil například systémy rodinných pasů zavedené v obou spolupracujících regionech. Jedná se o systém karet, na jejichž základě poskytují prodejci zboží nebo dodavatelé služeb jejich držitelům (rodinám s dětmi) slevy a výhody. Zavedení jejich vzájemné uznatelnosti přineslo obyvatelům zapojených regionů novou nabídku využití těchto karet. Kromě propojení systémů proběhla celá řada aktivit zaměřených na vzájemné sdílení informací o aktivitách na úseku prarodinné politiky i s dopadem do koncepčních záměrů a dokumentů Kraje Vysočina.

Dalším směrem rozvoje spolupráce je oblast seniorské politiky. Jedná se mimo jiné o rozšíření systému tzv. senior pasů z Dolního Rakouska na Vysočinu. Opět se jedná o systém slev a výhod, který však slouží seniorům. Ani v tomto případě však nepůjde o jen o izolované zavedení jednoho systému ale o sdílení zkušeností v oblasti, která hraje a bude v obou regionech hrát závažnou roli. Přenos zkušeností je tedy přínosem, který hraje roli ve všech projektech a aktivitách přeshraniční spolupráce.

Spolupráce s Nitranským samosprávným krajem

Ačkoliv Česko a Slovensko žijí již dvacet let svým samostatným životem, procházeli obě země v mnohém podobným vývojem. Také výchozí situace, na jakou mnohé procesy navazují, byla shodná. Proto je vždy zajímavé srovnání, jaké systémy a opatření byly v obou zemích postupně zaváděny a jak se osvědčily. I v sociální oblasti lze najít mnoho zkušeností a informací, které lze navzájem sdílet. Spolupráce se v tomto případě neodehrává v rámci evropských projektů ale v rámci aktivit na náklad zapojených krajů.

V současné době se nejvýznamnějším společným tématem stala transformace (deinstitucionalizace) pobytových sociálních služeb pro klienty s mentálním a kombinovaným postižením. Jedná se o proces, který v České republice již několik let probíhá a který nyní zahajují i na Slovensku. Jedná se o přeměnu stávajících služeb ústavního typu na bydlení a ambulantní služby poskytované v komunitě s důrazem na sociální začleňování klientů. Zatím se v této oblasti zrealizovala exkurze kolegů z Nitra na Vysočině a je dohodnuta účast zástupců z Vysočiny na konferenci na téma deinstitucionalizace a kvalita sociálních služeb. V souvislosti s péčí o uvedenou cílovou skupinu jsou oboustranně přínosné informace o odborné práci s klienty ve spolupracujících regionech.

Spolupráce se Zakarpatskou oblastí Ukrajiny

Také v tomto případě partnerství vychází ze smlouvy obou regionů. Na toto partnerství regionů již navázaly také partnerské vztahy jednotlivých organizací a měst. Důležitou součástí tohoto partnerství bylo založení fondu ViZa, ve kterém se shromažďují prostředky ze soukromých i veřejných zdrojů. Ze shromážděných financí se potom za finanční účasti obou stran realizují konkrétní projekty v Zakarpatí – např. ze sociální oblasti, z oblasti školství nebo kultury.

V sociální oblasti například bylo spolufinancování natáčení filmu „Mikola – tenkrát na Koločavě“, ve kterém hráli klienti sociálních služeb z Vysočiny, z polského Krakova, slovenského Zavaru u Trnavy a ze Zakarpatské oblasti. Film nově zpracoval příběh Nikoly Šuhaja loupežníka a sklízel úspěchy na festivalu filmové tvorby s mentálně hendikepovanými herci.

V rámci spolupráce konkrétních zařízení se kromě vzájemných pracovních návštěv informačního charakteru uskutečňují také zahraniční stáže pracovníků, které vždy znamenají zajímavou a přínosnou zkušenost.

Zahraněční spolupráce příspěvkových organizací kraje

Jednotlivé příspěvkové organizace mají možnost zakládat vlastní zahraniční partnerství nezávisle na smlouvách uzavřených krajem.

Domov Jeřabina z Těchobuzi tak například spolupracuje s podobnými zařízeními v Polském Krakově nebo ve Slovenském Zavaru. Vzájemné návštěvy pracovníků i klientů přinášejí kromě předávání odborných znalostí a zkušeností také vzájemné poznání obou sousedních zemí i života v nich. Otevírá se možnost k realizaci zajímavých mezinárodních projektů, jako byl nácvik divadelního představení v Krakově nebo natáčení filmů Malý princ nebo Mikola – tenkrát na Koločavě. Pro klienty těchto zařízení je účast na podobných projektech velmi obohacující.

Také Domov důchodců Proseč u Pošné spolupracuje v Polsku s podobným zařízením v Těšíně. I zde probíhají zahraniční stáže pracovníků, vzájemné návštěvy klientů a polské zařízení se pravidelně účastní Barevných vánoč na Krajském úřadě Kraje Vysočina.

Ústav sociální péče Lidmaň spolupracuje s partnerským zařízením ve Slovenské Okoči a spolupráci navázalo také v Německu. V tomto případě je významným přínosem zejména organizování společných sportovních akcí. I další zařízení kraje mají navázané dlouhodobé partnerské vztahy např. v Nizozemí nebo na Slovensku.

Mgr. Marek Topolovský
vedoucí úseku sociálních služeb a prevence kriminality - manažer projektu
Odbor sociálních věcí a školství, město Havlíčkův Brod

Název projektu: Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti

Název oblasti podpory: Mezinárodní spolupráce

Číslo výzvy: 77.

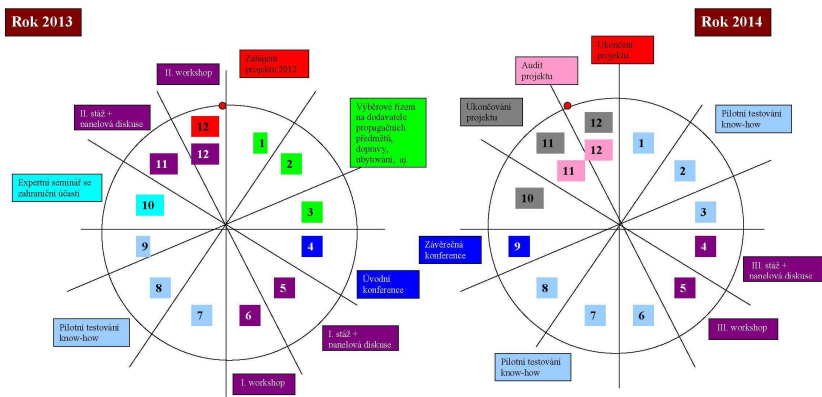
Datum zahájení realizace projektu: 31. 12. 2012

Datum ukončení realizace projektu: 30. 12. 2014

Doba trvání projektu v měsících: 24

Rozpočet projektu: 3 947 623,92,- Kč

Partner v projektu: mesto Spišská Nová Ves (Slovensko)

Podrobný harmonogram projektu Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti

Město Havlíčkův Brod
„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu
„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

Domov pro seniory Reynkova Havlíčkův Brod

Domov důchodcov Spišská Nová Ves

Obsah projektu:

Projekt je v rámci výzvy č. 77 zaměřen na sdílení zkušeností a dovedností od zahraničního partnera v oblasti lidských zdrojů a trhu práce. Na výměnu a přenos dobré praxe a následně šíření získaného know-how a výstupů projektu mezi subjekty, které se zabývají obdobnou činností nebo pracují se stejnou cílovou skupinou v našem regionu.

Cíl projektu:

Cílem projektu je přenést do České republiky zkušenosti, know-how a příklady dobré praxe v oblasti lidských zdrojů a zaměstnanosti, vytvoření inovace a prokázání její funkčnosti a proveditelnosti.

Cílová skupina projektu:

Cílovou skupinou projektu je územní samosprávný celek - město Havlíčkův Brod, jeho orgány a jimi zřízené nebo založené organizace a jejich zaměstnanci, uchazeči o zaměstnání a zájemci o zaměstnání a další osoby ohrožené nezaměstnaností.

Klíčové aktivity v rámci projektu:

- úvodní konference k projektu
- zahraniční stáže + panelové diskuse
- workshopy ze zahraničních stáží
- pilotní testování získaného know-how
- expertní seminář se zahraniční účastí
- závěrečná konference k projektu

Úvodní konference - termín: 23. - 24. 04. 2013

Záměr konference:

Představit cíle projektu a jeho jednotlivé aktivity všem zúčastněným stranám - realizátor projektu město Havlíčkův Brod a partner projektu Spišská Nová Ves (Slovensko). Zároveň zhodnotit dosavadní výsledky v oblasti práce příspěvkové organizace města Havlíčkův Brod Sociální služby města Havlíčkova Brodu a partnera projektu města Spišská Nová Ves a jeho příspěvkové organizace Domov důchodců v Spišskej Novej Vsi.

Zahraniční stáže + panelové diskuse

Stěžejní částí celého projektu bude realizace tří zahraničních šestidenních stáží - panelových diskusí, ty budou realizovány během jednotlivých stáží a každé stáže se zúčastní 20 osob.

I. zahraniční stáž (květen 2013)

Cílem stáže bude získat inovace v oblasti dobrovolnictví nezaměstnaných:

V rámci této stáže budeme hledat vhodné nástroje a postupy, na základě kterých bychom mohli nezaměstnaným nabídnout „dobrovolnictví“ jako činnost, která jim umožní nejen vyvinout úsilí směřující k nalezení placeného zaměstnání, ale také jim nabídne možnost: udržet si sociální a pracovní návyky, získat nové vědomosti, zkušenosti a dovednosti, zamezit vzniku, resp. zmírnit psychosociální krizi a zabránit sociálnímu vyloučení.

II. zahraniční stáž (listopad 2013)

Cílem stáže bude získat inovace v oblasti vzdělávání a zvyšování zaměstnatelnosti pracovníků příspěvkové organizace Sociální služby města Havlíčkův Brod - školení v oblastech :

- péče o dementní klienty (neklid, agrese, individuální plánování, práva klientů, zvládání náročných klientů)
- paliativní péče - poskytování v podmínkách Domova pro seniory
- psychohygienu zdravotnických pracovníků a pracovníků v sociálních službách - syndrom vyhoření
- péče o rány (dekubity)

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu

„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

III. zahraniční stáž (duben 2014)

Cílem stáže bude získat inovace v oblasti rovných příležitostí žen a mužů - zvýšení počtu zaměstnaných mužů v sociálních službách. Realizací stáže chceme prostřednictvím nových přístupů zvýšit počet zaměstnaných mužů v sociálních službách.

Workshopy ze zahraničních stáží

Po ukončení zahraniční stáže uspořádají zástupci realizátora, kteří se stáže zúčastnili (zástupci města a příspěvkové organizace Sociální služby města Havlíčkova Brodu) ve svém domovském zařízení pracovní workshop. Tento workshop bude zaměřen na vyhodnocení zahraniční stáže a předání zkušeností a příkladů dobré praxe ostatním pracovníkům organizace, kteří se nemohli stáže osobně zúčastnit.

I. workshop (červen 2013)

II. workshop (prosinec 2013)

III. workshop (květen 2014)

Pilotní testování získaného know-how

Po návratu ze zahraničních stáží budou pracovníci realizátora projektu (vedoucí pracovníci Městského úřadu Havlíčkův Brod, zástupci orgánů města (rada, zastupitelstvo) a pracovníci příspěvkové organizace města Sociální služby města Havlíčkova Brodu získané know-how a inovativní prvky pilotně testovat a zavádět je do praxe.

I. Pilotní testování získaného know-how (červenec - září 2013)

- téma dobrovolnictví nezaměstnaných

- spolupráce města Havlíčkův Brod, Úřadu práce Havlíčkův Brod, Dobrovolnického centra Fokusu Vysočina Havlíčkův Brod a Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu,
- realizace kampaně na výše uvedené téma (tiskové zprávy, šoty v regionální televizi, propagace dobrovolnictví, veřejné setkání s obyvateli města na výše uvedené téma),
- dny otevřených dveří v sociálních zařízeních města Havlíčkův Brod,

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu

„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

- vyhodnocení pilotního testování získaného know-how na téma dobrovolnictví nezaměstnaných

II. Pilotní testování získaného know-how (leden - březen 2014)

- téma vzdělávání a zvyšování zaměstnatelnosti pracovníků příspěvkové organizace Sociální služby města Havlíčkův Brod - školení v oblastech:

- péče o dementní klienty (neklid, agrese, individuální plánování)
- paliativní péče
- psych hygiena pracovníků
- péče o rány (dekubity)

III. Pilotní testování získaného know-how (červen - srpen 2014)

- téma rovné příležitosti žen a mužů - zvýšení počtu zaměstnaných mužů v sociálních službách

- realizace kampaně na výše uvedené téma (tiskové zprávy, šoty v regionální televizi, propagace sociálních služeb, veřejné setkání s obyvateli města na výše uvedené téma),
- dny otevřených dveří v sociálních zařízeních města Havlíčkův Brod,
- vyhodnocení pilotního testování získaného know-how na téma rovné příležitosti žen a mužů - zvýšení počtu zaměstnaných mužů v sociálních službách

Expertní seminář se zahraniční účastí

Po prvním pilotním testování získaného know-how se uskuteční v místě realizátora (město Havlíčkův Brod) expertní seminář se zahraniční účastí. Na tento seminář budou pozváni zástupci partnera projektu, kterým budou odprezentovány závěry z pilotního testování získaného know-how a se kterými budou probíhat diskuse nad otázkami kvality a obsahu inovativních prvků, které si naši zaměstnanci přivezli ze zahraniční stáže.

Expertní seminář se zahraniční účastí (říjen 2013)

- téma dobrovolnictví nezaměstnaných - dobrovolnictví jako příležitost vstupu na trh práce

Závěrečná konference k projektu

Projekt bude ukončen dvoudenní konferencí (Havlíčkův Brod - září 2014), jejímž cílem bude představit závěry projektu všem, kteří se na jeho realizaci podíleli a těm, kteří o výsledky projektu projeví zájem.

Záměrem konference bude seznámit její účastníky s oblastmi a činnostmi, ze kterých jsme čerpali od partnera projektu inovativní prvky a know-how. Tyto oblasti představí zástupci příspěvkových organizací z řad realizátora. Z příspěvků prezentovaných na konferenci bude pořízen sborník.

Bude představen hlavní výstup projektu:

Sborník dobrých praxí a inovativních prvků ze zahraničních stáží.

Šíření know-how a výstupů projektu

V rámci jednotlivých aktivit dojde během projektu k aktivnímu šíření know-how a dalších výstupů projektu, které budou šířeny níže uvedeným způsobem mezi relevantní klíčové aktéry, kteří se zabývají obdobnou činností nebo pracují se stejnou cílovou skupinou.

- sborníky z úvodní a závěrečné konference
- www. stránky města (odkaz na projekt)
- tiskové zprávy
- inzerce v médiích
- prezentace z panelových diskusí v rámci zahraničních stáží
- prezentace z workshopů
- prezentace z expertního semináře se zahraniční účastí
- soubory z pilotních testování
- Sborník dobrých praxí a inovativních prvků ze zahraničních stáží

Ing. Lubomír Pastiran
vedúci oddelenia sociálnych vecí mesta Spišská Nová Ves
mesto Spišská Nová Ves (Slovensko)

Decentralizácia soc. služieb v SR od roku 2002

- zákon č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov ŠS /štátnej správy/ na obce a VÚC (kraje v ČR)
- pôsobnosť na úseku sociálnej pomoci prešla na miestnu samosprávu (obce) a samosprávne kraje /VÚC/
- obec a samosprávny kraj zabezpečujú plnenie svojich originálnych kompetencií z vlastných rozpočtov
- na prenesený výkon ŠS sa poskytujú finančné prostriedky zo ŠR
- základnou úlohou bolo dosiahnuť zásadnú zmenu vzťahu medzi občanom - užívateľom služby a poskytovateľom služby.

Poskytovanie sociálnych služieb v ZSS

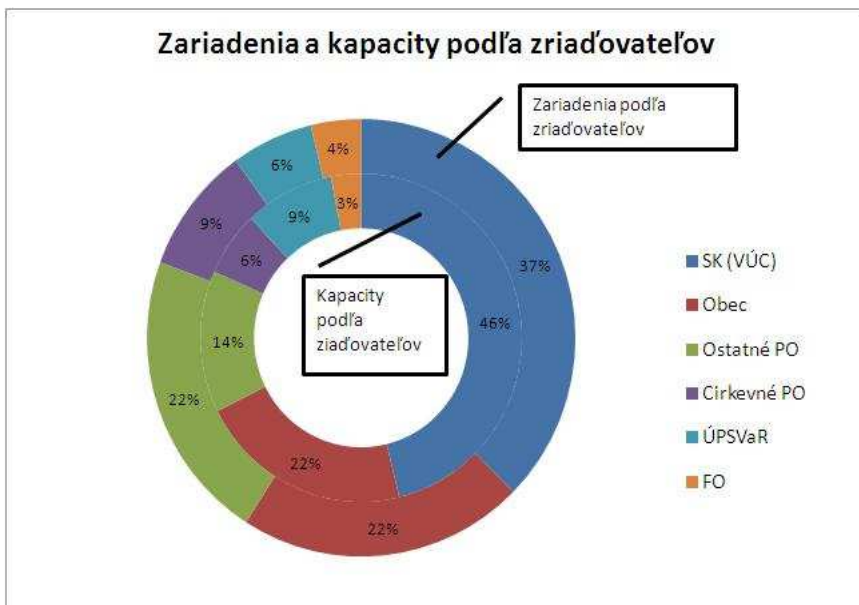
Počet obyvateľov v SR	5 397 036
Počet dôchodcov v SR	1 293 710
% podiel dôchodcov na počte obyvateľov	24 %
Počet obyvateľov v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS)	44 284
Počet dôchodcov v zariadeniach sociálnych služieb	22 505
Podiel dôchodcov v % v ZSS na počet obyvateľov v ZSS	50,82 %

Poskytovanie sociálnych služieb v ZSS

Počet zariadení a počet miest v ZSS v SR v roku 2011

	Počet zariadení SS	Počet miest v ZSS
Samosprávne kraje (VÚC)	425/37,4 %	20 935/46,2 %
ÚPSVaR SR	70/6,2 %	4 086/9,01 %
Obce	245/21,6 %	9 720/21,4 %
Cirkevné PO	107/9,4 %	2 883/6,4 %
Ostatné PO	245/21,6 %	6 333/14 %
Fyzické osoby	43/3,8 %	1 370/3,0 %

Poskytovanie sociálnych služieb v ZSS

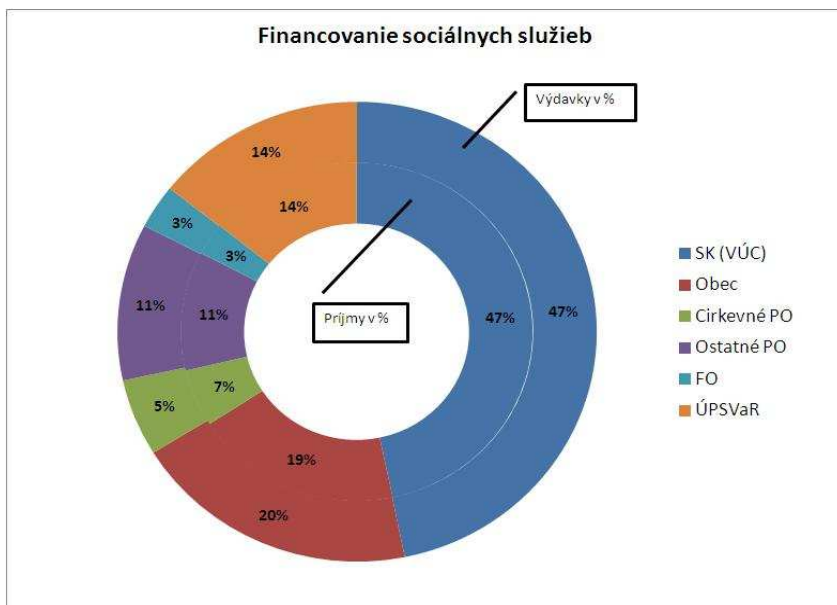

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu

„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

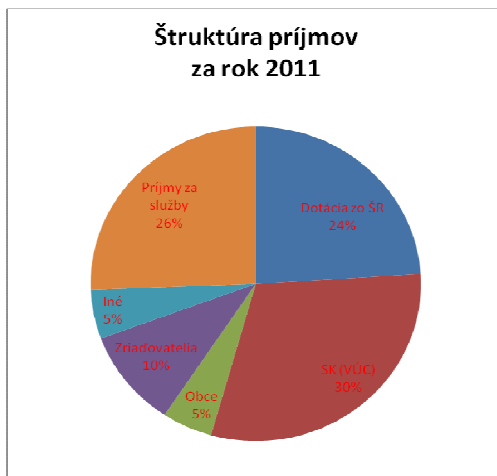
Financovanie sociálnych služieb v ZSS

	Výdavky v %	Príjmy v %
SK (VÚC)	46,7	46,8
Obec	19,1	19,4
Cirkevné PO	5,5	5,4
Ostatné PO	11,4	11,0
FO	3,1	3,1
ÚPSVaR	14,2	14,3

Financovanie sociálnych služieb v ZSS

- Dotácia zo ŠR 84,1 mil. €
- Samosprávne kraje 106,5 mil. €
- Obce 17,3 mil. €
- Zriaďovatelia 35,2 mil. €
- Iné 17,7 mil. €
- Príjmy za služby 89,7 mil. €
- Spolu príjmy 350,5 mil. €

Financovanie sociálnych služieb v ZSS

- Tovary a služby 124,3 mil. €
- Mzdy 155,4 mil. €
- Soc. poistenie 53,1 mil. €
- Investície 12,8 mil. €
- Zdrav.starostlivosť 0,5 mil. €
- Iné 5,8 mil. €
- Spolu výdavky 351,9 mil. €

Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálních službách

- Druhy sociálních služeb
- Vzťahy pri poskytovaní sociálních služeb
- Financovanie sociálních služeb
- Dohľad nad poskytovaním sociálních služeb

Pôsobnosť obce/města

- Zabezpečuje dostupnosť SS /soc. služby/ pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na SS a právo výberu poskytovateľa SS
- Vypracúva, schvaľuje komunitný plán
- Poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie SS v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, opatrovateľskú službu, prepravnú službu, odľahčovaciu službu
- Poskytuje základné sociálne poradenstvo, vyhľadávaciu činnosť
- Poskytuje finančné príspevky na SS a kontroluje ich použitie

Pôsobnosť obce/města

- pred samotným poskytnutím alebo zabezpečením služby vyhotovuje posudok o odkázanosti na SS - sociálny a lekársky posudok
- je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na SS: v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, pro opatrovateľskú službu, pre prepravnú službu

Pôsobnosť obce/města

- Zriaďuje a kontroluje: nocľaháreň, nízkoprahové centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár

Pôsobnosť obce/mesta – SPO

- Spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení uložených súdom alebo orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- Poskytuje rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, príspevok na dopravu do zariadenia, dieťaťu príspevok na tvorbu úspor

- Organizuje výchovné programy alebo sociálne programy pre deti, ktorým bolo orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo súdom uložené výchovné opatrenie
- Resocializačné programy

Pôsobnosť obce/mesta - SPO

- Vykonáva opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku porúch, psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb
- Zriaďuje zariadenia podľa potrieb obyvateľov na účel výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (DeD, krízové stredisko, resocializačné stredisko)
- Organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch a aktivitách zameraných na podporu plnenia funkcií rodiny, záujmových aktivít, aktivít zameraných na predchádzanie sociálnopatologickým javom
- Organizovanie alebo sprostredkovanie účasti na programoch a aktivitách zameraných na pomoc pri riešení problémov detí v rodine, v škole, resp. iných sociálnych problémov

Originálne kompetencie miestnej samosprávy

Opatrovateľská služba	2008	2009	2010	2011
Počet občanov, ktorým bola poskytovaná opatrovateľská služba	19 067	17 050	15 704	14 727
Počet zamestnancov Osl	7 206	7 085	6 400	6 274
Bežné výdavky na Osl (zaokr. v mil. €)	26,1	26,5	26,3	*

Zdroj: Výkaz MPSVaR SR (Repková: Sociálne služby v kontexte komunálnej sociálnej politiky, Bratislava 2012)

* údaj v čase spracovávania publikácie nebol zverejnený

Počet občanov, ktorým sa poskytovala Opatrovateľská služba v roku 2011 klesol oproti roku 2008 o 22,8 %

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb - jedna z hlavných priorit Národného programu rozvoja SS do roku 2013 (vyššie uvedené údaje nepotvrdzujú tento trend NPRSS)

Originálne kompetencie miestnej samosprávy

Prepravná služba	2008	2009	2010	2011
Počet občanov, ktorým bola poskytnutá prepravná služba	1415	2730	3325	3207
Bežné výdavky v tis. €	59,4	73,5	160	200

Zdroj: Výkaz MPSVaR SR

Oproti Opatrovateľskej službe možno v prepravnej službe pozorovať nárast v roku 2011 o 126 % oproti roku 2008 a výdavky na prepravnú službu vzrástli o trojnásobok.

Originálne kompetencie miestnej samosprávy

Počet ZSS pre dospelých a ich kapacita - zriaďovateľ obec k 31.12.2011

	Počet zariadení	Počet miest
ZSS	245	9 720
110 - ZpS	86	6 129/63,1 %
130 - DSS pre dosp. s TP	6	133
140 - DSS s komb. post.	24	678
160 - DSS s duš. poruch.	1	6
170 - Špeciálne zariadenie	1	33
180 - Denný stacionár	5	97/1 %
ZpS + DSS pre dospelých	123	7 076

Zdroj: ŠÚ SR

**Originálne kompetencie miestnej samosprávy
Počet zariadení a ich kapacita - zriaďovateľ obec) k 31.12.2011**

	Počet zariadení	Počet miest
310 - ZPB	1	20
330 - ZNB	10	257
510 - Útulky	16	337
520 - Krízové strediská	1	10
530 - Resocializačné strediská	1	16
550 - ZOS	67/27,3%	1 358/ 14%
560 - Nocľaháreň	18	407
570 - Domov na pol ceste	1	6

Zdroj: ŠÚ SR (ZSS v SR, júl 2012)

**Originálne kompetencie miestnej samosprávy
Počet zariadení pre seniorov a počet miest v nich podľa zriaďovateľov
k 31.12.2011**

	počet zariadení	počet miest
Obec	86/35,4 %	6 129/51 %
Cirkevné PO	28/11,5 %	677/5,6 %
Ostatné PO	33/13,6 %	935/7,8 %
FO	10/4,1 %	255/2,1 %
SK (VÚC)	86/35,4 %	4 003/33,4 %
Spolu	243	11 999

Zdroj: ŠÚ SR (ZSS v SR, júl 2012)

Originálne kompetencie miestnej samosprávy

Sborník príspevků z úvodní konference k projektu
„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

Počet zariadení opatrovateľskej služby a počet miest v nich podľa zriaďovateľov k 31.12.2011

		počet miest
Obec	67/75,3 %	1 358/76,6 %
Cirkevné PO	2/2,2 %	36/2 %
Ostatné PO	15/16,9 %	203/11,5 %
FO	3/3,4 %	25/1,4 %
SK (VÚC)	2/2,25 %	61/3,4 %
Spolu	89	1 772

Zdroj: ŠÚ SR (ZSS v SR, júl 2012)

Originálne kompetencie miestnej samosprávy

Počet obyvateľov v ZPS a ZOS a z toho dlhodobo chorých k 31.12.2011

	Počet obyvateľov k 31.12.2011	Z toho dlhodobo chorých	% dlhodobo chorých
ZPS celkom	12 380	6 431	51,95 %
ZOS celkom	1 532	1 097	71,6 %
ZPS - obec	5 763	3 135	54,4 %

Zdroj: ŠÚ SR (ZSS v SR, júl 2012)

Financovanie SS na miestnej úrovni

- finančný príspevok zo ŠR
- z úhrad za sociálne služby od prijímateľa sociálnej služby
- z rozpočtu mesta (zriaďovateľa alebo poskytovateľa)
- z darovacej zmluvy
- z výsledku hospodárenia z vedľajšej činnosti, ktorú vykonávajú zariadenia
- z iných zdrojov

Financovanie SS na miestnej úrovni

Výdavky a zamestnanci ZSS	Obec	ZPS
Celkom	67 326 708	46 421 099
Z toho: bežné výdavky	25 703 312/ 38,2 %	18 561 471
mzdové náklady	27 529 469/ 40,9 %	18 656 035
povinné soc. poisť	9 432 862	6 420 673
obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	4 041 213	2 378 273
výdavky na zdravotnú starostlivosť	30 385	8 610
Ø Evidovaný počet zamestnancov	4 087	2 717

Výška finančného príspevku na financovanie sociálnej služby

Druh sociálnej služby	Výška FP na 1 miesto/ na mesiac	Výška FP na 1 miesto/ na rozpočtový rok
Nocľaháreň	120 eur	1 440 eur
Útulok	120 eur	1 440 eur
Domov na pol ceste	150 eur	1 800 eur
Zariadenie núdzového bývania	150 eur	1 800 eur
Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	180 eur	2 160 eur
Zariadenie podporovaného bývania	200 eur	2 400 eur
Zariadenie pre seniorov	320 eur	3 840 eur
Zariadenie opatrovateľskej služby	320 eur	3 840 eur
Rehabilitačné stredisko	184 eur	2 208 eur
Domov sociálnych služieb	330 eur	3 960 eur
Špecializované zariadenie	330 eur	3 960 eur
Denný stacionár	184 eur	2 208 eur

Financovanie Domova dôchodcov za roky 2011 a 2012

Príjmy zariadenia za roky 2011 a 2012 v Eurách

Zdroje	Rok 2011	Rok 2012	Rozdiel
Štátna dotácia	1 360 707	940 873	- 419 834
Dotácia zriaďovateľa	87 630	289 969	+ 202 339
Vlastné príjmy	655 202	727 397	+ 72 195
Celkom	2 103 539	1 958 239	- 145 300

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu

„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

Problémy pri poskytovaní SS

- Nesystémové financovanie - približne 2/3 nákladov na nové kompetencie obcí, miest a regiónov boli pokrývané z mimoriadnych štátnych dotácií. Len 1/3 výdavkov bola financovaná z rozpočtov miest a obcí - finančné problémy obcí boli príčinou zníženej dostupnosti SS
- Nízka zapojenosť orgánov miestnej samosprávy do poskytovania SS - k decembru 2010 počet obcí a miest registrovaných ako poskytovatelia SS tvoril necelú 1/4 - problémy mali obce nielen finančné, ale aj personálne
- (Ne)pripravenosť miestnej a regionálnej samosprávy - obce a mestá nakupovali SS pre svojich obyvateľov v inom meste, obci alebo VÚC
- Problémy pri poskytovaní SS
- Dominancia sociálnych služieb dlhodobej starostlivosti - počty žiadostí, zariadení, objem finančných prostriedkov,... - 70 % ukazovateľov pripadá na oblasť dlhodobej starostlivosti o osoby odkázané na pomoc - staršie osoby a osoby so zdravotným postihnutím
- Mnohé problémy v rámci výkonu kompetencií obcí a miest nevznikajú len z titulu nedostatku finančných prostriedkov a ich nízkej flexibilitnosti, ale vyplývajú aj zo značne diferencovanej ekonomickej bázy, rozdielnej vybavenosti, sociálnej infraštruktúry a sociodemografickej kvality obyvateľstva. Nedostatočná veľkosť obcí spojená s nízkym počtom obyvateľov závažným spôsobom ohrozuje efektívnosť a racionálnosť poskytovania sociálnych služieb a tým vynakladania miestnych verejných výdavkov.

Odporúčania

- Zásadnou podmienkou úspešnosti reformy verejnej správy a tým aj reformy sociálnych služieb bolo a je jednoznačné vymedzenie zodpovednosti jednotlivých stupňov samosprávy za konkrétne „balíky“ služieb pre špecifické skupiny sociálne odkázaných obyvateľov miest a obcí

- Obce by mali pristupovať k ich efektívnemu zlúčeniu. Spolupráca obcí by mala priniesť celkové zníženie nákladov, ako aj vyššiu špecializáciu pracovníkov pre určité činnosti

Odporúčania

- Pri poskytovaní finančných prostriedkov v oblasti sociálnych služieb by mali byť uplatňované nasledovné princípy :
- Rovnaké podmienky pre všetkých poskytovateľov sociálnych služieb
- Rovnaká dostupnosť pre všetkých prijímateľov sociálnych služieb
- Efektívne (účelné) vynakladanie verejných prostriedkov
- Primárny dôraz na kvalitu poskytovaných služieb
- Transparentný systém financovania
- Stabilný systém financovania

Bc. Magdalena Kufrová
*ředitelka Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu - příspěvkové
organizace města Havlíčkův Brod*

Základní informace o vzniku organizace

- Výstavba Domova pro seniory, Reynkova byla zahájena v roce 1997.
- Příspěvková organizace Sociální služby města Havlíčkova Brodu vznikla 24.6.2002, zřizovatelem je město Havlíčkův Brod.
- Budova domova pro seniory byla předána do předčasného užívání koncem listopadu v roce 2002.
- Nástup uživatelů začal v prosinci 2002 a trval necelé tři měsíce. Do domova pro seniory přešlo 40 uživatelů z Domova ve Věži. Domov ve Věži je zaměřen na cílovou skupinu lidí s psychickým onemocněním, a tudíž bylo nabídnuto seniorům využití sociálních služeb v Havlíčkově Brodě.

Sociální služby města v roce 2002 provozovaly:

- Domov pro seniory
- Jesle a denní stacionář pro alergické děti
- Pečovatelskou službu
- Jídelny pro seniory

Poskytované sociální služby v současnosti

Sociální služby města Havlíčkova Brodu poskytují v současné době celkem pět sociálních služeb:

- **domov pro seniory**
- **domov se zvláštním režimem**
- **odlehčovací pobytová služba**
- **pečovatelskou službu** buď v domácnostech uživatelů, nebo formou docházky uživatele do středisek osobní hygieny
- **denní stacionář.**

Současný počet zaměstnanců Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu 104.

Pobytové služby poskytované v Domově pro seniory, Reynkova

V rámci **Domova pro seniory** jsou poskytovány tři pobytové služby

- **domov pro seniory**
- **domov se zvláštním režimem**
- **odlehčovací pobytová služba**

Od 1.1.2012 došlo na základě potřeb uživatelů ke změně struktury poskytovaných sociálních služeb. Kapacita služba domov pro seniory se snížila na 98 lůžek, v roce 2012 tuto službu využilo celkem 121 uživatelů. Průměrný věk klientů byl 84,8 let.

Zároveň byla zvýšena kapacita u služby domov se zvláštním režimem o 18 klientů (služba pro uživatele s Alzheimerovou chorobou a jiným typem demence), která byla rovněž plně využita (celkem 24 lůžek) a v průběhu roku službu využilo 32 klientů, průměrný věk těchto klientů byl 87,4 let.

V roce 2012 nadále trval vyšší zájem o poskytování odlehčovací služby (5 lůžek) - celkově službu využilo 32 klientů. Jejich průměrný věk byl 74,9 let.

Pečovatelská služba

- Organizace Sociální služby města Havlíčkova Brodu **poskytuje pečovatelské služby v Domě s pečovatelskou službou Na Výšině a v Domě s pečovatelskou službou U Kasáren**, kde jsou služby poskytovány v 98 bytech seniorům a osobám se zdravotním postižením a **v domácnostech uživatelů ve městě Havlíčkův Brod.**
- Kapacita terénní služby je 300 uživatelů.
- **Rozvoj pečovatelské služby** považujeme za jeden ze základních cílů organizace, dle poptávky ze stran zájemců plánujeme rozšíření časové dostupnosti služby a rozšířit pečovatelské služby v rámci regionu

Havlíčkův Brod s cílem navázat spolupráci s obcemi, které neposkytují pečovatelskou službu.

Denní stacionář

- Denní stacionář s kapacitou 20 lůžek je moderní zařízení pro seniory, které bylo postaveno v roce 2007 .
- Služba je poskytována v bezbariérové přízemní budově, která je vybavena dle potřeb k zajištění kvalitní a bezpečné služby uživatelům.
- Ve středisku **Denního stacionáře** byla **v roce 2012** poskytnuta služba 41 uživatelům, jejich průměrný věk byl 81 let.
- Zájemci mohou využít jednodenní pobyt v zařízení zdarma, kde budou se službou denní stacionář podrobně seznámeni, aby se mohli lépe rozhodnout, zda daný typ sociální služby odpovídá jejich potřebám.

Dobrovolníci

Sociální služby města Havlíčkova Brodu spolupracují s Dobrovolnickým centrem od roku 2004. Dobrovolníci jsou důležitými pomocníky v práci s uživateli, mnohdy doplňují práci pracovníků sociálních služeb.

Náplní práce dobrovolníků v Sociálních službách města Havlíčkova Brodu je většinou pomoci klientům trávit volný čas, vedou též aktivizační programy pro seniory. Mnohdy nahrazují rodinu a přátele, kteří nemohou navštěvovat klienty každý den. Dobrovolník mnohdy klientovi pomáhá zvládat těžké chvíle v jeho životě.

Rozvoj poskytovaných sociálních služeb

Poskytovatel Sociální služby města Havlíčkova Brodu zkvalitňuje a rozvíjí poskytované sociální služby a v roce 2013 plánujeme tyto projekty:

1. **Rekonstrukce domova pro seniory**
2. **Zavedení konceptu Bazální stimulace do péče o klienty s demencí**
3. **Projekt zahradní terapie**
4. **Zavedení programu reminiscenční terapie a vznik vzpomínkové místnosti**
5. **Projekt mezinárodní spolupráce**

Rekonstrukce domova pro seniory

Regionální operační fond poskytl dotaci městu Havlíčkův Brod na projekt Rekonstrukce domova pro seniory. Realizace projektu byla zahájena 15.4.2013, kdy došlo k předání stavby.

Cílem projektu je rozšířit kapacitu služby domov se zvláštním režimem o čtyři lůžka a přizpůsobit prostory k poskytování této služby z hlediska technického a materiálního.

Zvyšováním kvality poskytované služby dosáhneme:

- **Vzniku denní místnosti**

Zasklením terasy a vytvořením zimní zahrady dojde k rozšíření stávajících prostor o denní místnost pro uživatele.

- **Přepažením čtyřlůžkových pokojů**

Přepažením pokojů pohyblivou zástěnou získáme vyšší soukromí uživatelů.

- **Hygienické zázemí**

Vytvořením hygienického zázemí u dvou dvoulůžkových pokojů a vybudování sprchových koutů ve čtyřlůžkových pokojích.

Koncept Bazální stimulace

- Zavedením konceptu Bazální stimulace u uživatelů s demencí chceme zvyšovat **kvalitu a bezpečnost poskytovaných služeb. Pracovníci získají vědomosti, jak komunikovat s lidmi se změnami v kognitivní oblasti.**
- V současné době tento přístup poskytovatel zavádí u dvou uživatelů s demencí a postupně ho bude rozšiřovat i na ostatní uživatele služeb.
- Důležitým faktorem je spolupráce rodin s personálem, poskytujícím péči.

Projekt zahradní terapie

- Zahrada aneb Zasad'te strom pro své blízké
- Cílem projektu je zkvalitnění života uživatelů sociálních služeb v Domově pro seniory Reynkova i pro občany města, kteří ji budou moci využívat. Projekt je zaměřen na zahradní úpravy okolí domova pro seniory, který je umístěn v panelákové zástavbě sídliště Výšina.
- Tento prostor je v současné době pro uživatele sociálních služeb nevyhovující, nová zahrada zabezpečí dostatek míst vhodných k odpočinku a relaxaci.
- Do projektu se může zapojit každý občan, rodina či skupina, kteří mohou přispět na konkrétní strom či keř. Ten pak bude označen cedulkou se jménem dárce.

Reminiscenční terapie

- Reminiscenční terapie je založena na poznání toho, že v mozku zůstávají nejdéle zachovány ty vědomosti, vzpomínky a návyky, které jsou fixovány v dlouhodobé paměti. Klient si s sebou k nám do zařízení přináší drobné předměty, fotografie, obrázky apod., které byly kdysi součástí jeho života.
- Praxe ukazuje, že i klient, který na první pohled nereaguje na podněty, vnímá. Jen nedává najevo své pocity a žije ve vlastním světě, do kterého my nemáme přístup. Víme, že nemocný mozek stále pracuje a nejlépe reaguje na známé podněty, které má uloženy v dlouhodobé paměti a na tom je založena reminiscenční terapie.
- V rámci reminiscenční terapie oslovujeme rodiny klientů s žádostí o spolupráci.
- Rádi bychom pro naše klienty vytvořili vzpomínkovou místnost, kde by naši klienti měli prostor vzpomínat na to, co ve svém životě prožili.

Spolupráce s Krajskou knihovnou Vysočina

Na vlnách dopoledního čaje

Na vlnách dopoledního čaje - cyklus vzdělávacích přednášek (nejen) pro seniory. Jednou z hlavních myšlenek projektu je **celoživotního vzdělávání a také vzájemné setkávání obyvatel Domova seniorů a nejširší veřejnosti**. Přednášky se konají střídavě v Domově pro seniory Reynkova, a v Krajské knihovně Vysočina.

Senioři navštěvují nové prostředí, veřejnost poodhalí každodenní život a aktivity seniorů v našem domově, což je pro všechny zúčastněné zajímavé a přínosné.

Zajímavé přednášky na téma: Jak se žilo na Vysočině, Zajímavé osobnosti Havlíčkova Brodu 19. - 20. století, Přirozená léčiva v každém věku.

Časopis seniorů „ Jablíčko“

- Časopis „Jablíčko“ vznikl v roce 2010 jako čtvrtletník. Je vydáván v nákladu 300 kusů za podpory Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu a sponzorů. Výtisky jsou rozesílány uživatelům sociálních služeb v domově pro seniory, do domácností i dalším zájemcům. Jablíčko je též k dispozici v různých institucích - v Krajské knihovně Vysočina, na Městském úřadě Havlíčkův Brod, v ordinacích lékařů, v Nemocnici Havlíčkův Brod aj., na webových

stránkách Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu
www.ssmhb.cz.

- V časopise jsou uveřejňovány články ze života seniorů, informace o novinkách v oblasti sociálních služeb, co nového se chystá ve městě Havlíčkův Brod, nechybí zde ani příspěvky od známých osobností i zábavná část.
- Velkým úspěchem bylo v roce 2012 to, že Centrum Vysočina, o.p.s. navrhlo časopis „Jablíčko“ jako ojedinělý projekt zajišťovaný seniory do národního kola soutěže neziskové činnosti pro seniory. Časopis „Jablíčko“ je národním vítězem v kategorii PSANÁ ŽURNALISTIKA a oceněn společností AWARDS.

Projekt Povídej mi.....

Projekt Povídej mi... připravilo občanské sdružení Fantazáci z Jeřišna. Jedná se o spolupráci seniorů a dětí pod vedením paní Slávky Peroutkové. „Náš domov se do projektu také zapojil, klientka Marie Rohlíková sepisuje spolu s dalšími obyvateli několik skutečných příběhů, které poté e-mailem zasílá paní Peroutkové. Cílem tohoto projektu bylo vydání knížky obsahující příběhy ze života konkrétních seniorů a obrázky žáků výtvarných oborů ZUŠ Chotěboř a Havlíčkův Brod,“

Projekt mezinárodní spolupráce

- Projekt je oficiálně zahájen dnešní dvoudenní úvodní mezinárodní konferencí 23. - 24. 4. 2013 Havlíčkův Brod.
- Projektu předcházely stáže pracovníků ve Spišské Nové Vsi v Domove důchodcov v březnu 2012 a návštěva ze Spišské Nové Vsi k 10. výročí otevření Domova pro seniory Reynkova.

Cílem projektu je vzájemná spolupráce a předávání inovativních prvků mezi poskytovateli sociálních služeb v Havlíčkově Brodě a ve Spišské Nové Vsi.

Kryoterapie

- V roce 2012 naši organizaci navštívil MUDr. Vávra, který v domově pro seniory představil zajímavou přednáškou celotělovou chladovou terapii (kryoterapii) a její působení na lidský organismus.
- Po té nabídl třem našim klientům sponzorsky možnost využít tuto terapii.
- Kryoterapie se zúčastnili naši klienti z domova pro seniory a z pečovatelské služby.

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu

„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

STRUČNÝ POPIS ORGANIZÁCIE

Domov dôchodcov je rozpočtovou organizáciou Mesta Spišská Nová Ves s právnou subjektivitou v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Spišská Nová Ves. Zakladacia listina Domova dôchodcov bola podpísaná a vložená do základného kameňa dňa 30.10.1981. Investorom bol ONV v Spišskej Novej Vsi. Slávnostné otvorenie Domova dôchodcov sa uskutočnilo 21.12.1985. Svoju činnosť začal od 1.1.1986. Zriaďovateľom bol Okresný úrad sociálnych služieb v Spišskej Novej Vsi.

Od 1.7.2002 je jeho zriaďovateľom Mesto Spišská Nová Ves. Dňa 16.12.2005 došlo k zlúčeniu Domova dôchodcov na Brezovej ulici so Zariadením opatrovateľskej služby do jedného právneho subjektu.

Domov dôchodcov v Spišskej Novej Vsi poskytuje sociálne služby v zmysle zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Zabezpečuje tieto sociálne služby:

- § 35 Zariadenie pre seniorov - Domov dôchodcov Brezová ul.32 v Spišskej Novej Vsi
- § 36 Zariadenie opatrovateľskej služby - Slovenská ul.30 v Spišskej Novej Vsi, tohto času v rekonštrukcii
- § 41 Opatrovateľská služba v domácnostiach
- § 58 Jedáleň.

V súčasnosti Domov dôchodcov v Spišskej Novej Vsi poskytuje sociálne služby v zariadení pre seniorov na Brezovej ulici pre cca 175 klientov V poslednom období prešlo zariadenie veľkými zmenami. Prebehla rekonštrukcia strechy a vytvorilo sa nové oddelenie, čím sa zvýšila kapacita zo 150 miest na 175. Zariadení opatrovateľskej služby na Slovenskej ulici

pre cca 18 klientov (od roku 2011 je v v rekonštrukcii). Opatrovateľská služba v domácnostiach zabezpečuje služby pre cca 118 klientov. Rozvoj stravy je zabezpečovaný pre cca 28 klientov v domácnostiach a cca 135 cudzím stravníkom sa strava poskytuje do obedárov.

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Jednotlivé odborné útvary zariadenia vykonávajú kvalifikované činnosti starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb podľa svojich odborných činností v nasledujúcom rozsahu :

ÚSEK ZDRAVOTNÝ

Zdravotný úsek sa v rámci svojej činnosti zameriava na zabezpečovanie ošetrovateľskej starostlivosti. Na úseku pod vedením vedúcej zdravotného úseku pracuje 5 úsekových sestier, 5 sestier, 41 opatrovateliek a 1 rehabilitačný pracovník. Vedúca zdravotného úseku riadi aj 10 upratovačiek.

V zariadení pre seniorov sa zabezpečuje nepretržitá ošetrovateľská starostlivosť v rámci ktorej prebieha každodenné meranie a sledovanie základných životných funkcií (krvný tlak, pulz, telesná teplota, glykémia), podávanie liekov, polohovanie, ošetrovanie rán a dekubitov a pomoc pri každodenných činnostiach. Zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje všeobecný lekár pre dospelých 2-krát týždenne v ambulancii zariadenia formou vizít a na izbách klientov. Zariadenie spolupracuje s odbornými lekármi.

ÚSEK SOCIÁLNY

Na sociálnom úseku pracuje 6 pracovníčok vrátane vedúcej úseku. 4 pracovníčky pracujú na jednotlivých oddeleniach zariadení domova dôchodcov a jedna pracovníčka zabezpečuje ekonomiku sociálneho úseku.

Sociálni pracovníci organizujú pravidelné denné aktivity ako sú Senior klub, Internet café a Tvorivá dielňa. V rámci týchto stretnutí sa udržiava kontakt medzi klientmi prostredníctvom rozhovorov, spoločenských hier, čítaní dennej tlače, práce s počítačmi a ručných prácach. Z ďalších aktivít môžeme spomenúť blahoželania jubilantom, literárne dopoludnia, premietanie videofilmov a besedy s riaditeľom.

Klienti spoločne so sociálnymi pracovníkmi uskutočňujú výlety do blízkeho okolia, navštevujú kultúrne programy v našom meste.

V roku 2012 bolo do zariadenia pre seniorov prijatých 59 nových klientov, 58 klientov zo zariadenia odišlo (úmrtie, na vlastnú žiadosť). K 31.12,2013 bola veková skladba klientov nasledovná:

- Do 65 rokov 14 %
- Od 66 do 85 rokov 69 %
- Nad 85 rokov 17 %.

ÚSEK STRAVOVACEJ PREVÁDZKY

Do úseku stravovacej prevádzky sú zahrnuté činnosti týkajúce sa zabezpečovania celodennej stravy pre klientov zariadení, zabezpečovanie obedov pre cudzích stravníkov prostredníctvom jedálne, rozvoz stravy pre obyvateľov mesta a zabezpečovanie obedov pre zamestnancov.

Zapísaný počet stravníkov v roku 2012 bol nasledovný:

- cudzí stravníci poberajúci stravu do obedára 135
- rozvoz obedov 28
- zamestnanci 82
- klienti Zps a ZOS (celodenná strava) 185

Počet podaných porcií v rokoch 2011 a 2012 zobrazuje nasledujúci prehľad:

Na úseku pracuje 14 pracovníčok - 5 pomocníc v kuchyni, 6 kuchárov, 1 skladníčka - zásobovačka, 1 referentka a vedúca úseku.

ÚSEK PREVÁDZKOVÝ

Do prevádzkového úseku sú zahrnuté činnosti týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany, materiálno – technického zásobovania, údržby areálu a budov, prania prádla, činnosti spojené s riadením a údržbou autodopravy, činnosti energetiky a vodného hospodárstva.

ÚSEK EKONOMICKÝ

Úlohou ekonomického úseku je komplexne zabezpečovať všetky ekonomické agendy, účtovné a finančné operácie, tvorbu a sledovanie čerpania rozpočtu, pokladničné operácie a s tým súvisiace činnosti, centrálné spracovávanie mzdovej agendy, verejné obstarávanie, registratúra, majetok a sklady. Činnosť úseku riadi vedúci úseku.

ÚSEK OPATROVATELSKEJ SLUŽBY

Domov dôchodcov zabezpečoval opatrovateľskú službu v prirodzenom prostredí klienta v zmysle zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a v zmysle Všeobecne záväzných nariadení Mesta Spišská Nová Ves o opatrovateľskej službe.

Opatrovateľská služba bola v roku 2012 zabezpečovaná vedúcou úseku a 31 –timi opatrovateľkami (2 na MD). Celkové úväzky k 31.12. boli 27,7. Úsek zabezpečoval služby v roku 2012 v priemere pre 118 opatrovaných, z toho terénnu opatrovateľskú službu poberalo 66 opatrovaných a 52 klientov poberalo opatrovateľskú službu v Dome opatrovateľskej služby na Levočskej ulici. Celkový počet hodín služby za rok 2012 predstavuje čiastku 53 000 hod. Pre 2 klientov je zabezpečovaná celodenná starostlivosť, pre 4 klientov je starostlivosť 4 hodiny denne a pre jednu klientku je starostlivosť na 6 hodín. Najčastejšou službou v teréne bola donáška stravy, udržiavanie domácnosti, vybavovanie úradných záležitostí, nákupy a donáška liekov.

Od 1.7.2012 bol na úseku opatrovateľskej služby zaznamenaný pokles počtu opatrovaných občanov, čo súvisí s novelou zákona o sociálnych službách účinnou od 1.4.2012 a následne prijatého VZN Mesta SNV, kde sa zvýšila cena za hodinu služby z 1,10 € na hodinu na 2,50 €na hodinu. Službu znížili 2 klienti, ktorým sa poskytovala celodenná služba a u 3 klientov bola znížená služba zo 4 hodín na 2 hodiny.

SYSTÉM MANAŽÉRSTVA KVALITY

Vedenie domova dôchodcov od roku 2008 pracovalo na zavedení systému manažérstva kvality na základe princípov a požiadaviek v zmysle normy

STN EN ISO 9001:2009. Certifikát bol organizácii slávnostne odovzdaný začiatkom roku 2011, kedy sme sa zaradili medzi prvé zariadenia v sociálnych službách, ktoré získali certifikát.

Systém manažérstva kvality je koncipovaný ako procesne orientovaný riadiaci systém s komplexným zohľadnením silných i slabých stránok Domova dôchodcov v Spišskej Novej Vsi s úsilím zabezpečiť dôsledným fungovaním systému prínosný synergický efekt pre prijímateľov sociálnych služieb, pre vedenie DD SNV, ako aj pre jeho zamestnancov.

V rámci systému manažérstva kvality organizácia monitoruje hlavné a podporné procesy.

ZÁVER

Rozdielnosti jednotlivých systémov v sociálnej oblasti v Slovenskej republike a Českej republike sú hlavne v oblasti legislatívy a spôsoboch financovania jednotlivých činností. Výmena vzájomných skúseností je jednoznačné správny krok pre poznanie týchto odlišností, ako aj pre praktickú výmenu názorov a postupov pri práci v oboch zariadeniach.

FOKUS Vysočina je jedním z deseti Fokusů v ČR, které postupně vznikaly od roku 1990, aby vyplnily absenci jakékoliv následné pomoci duševně nemocným lidem po ukončení jejich hospitalizace. Posláním sdružení je **podporovat lidi s duševním onemocněním**, případně jiným handicapem, v posílení jejich samostatnosti a sebedůvěry tak, aby mohli vést plnohodnotný život podle svých představ.

FOKUS Vysočina poskytuje dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách služby sociální rehabilitace, chráněné bydlení, sociálně terapeutické dílny, denní stacionář, osobní asistence, služby zacílené na integraci do pracovního procesu a v neposlední řadě podporuje rozvoj dobrovolnických programů. **Dobrovolnické programy** jsou rozvíjeny ve všech regionech, kde má FOKUS Vysočina svá střediska - v regionech Havlíčkův Brod a Chotěboř, Pelhřimov a Hlinsko. **Prostřednictvím dobrovolnických center podporuje FOKUS Vysočina laickou veřejnost stát se dobrovolníkem.** Posláním dobrovolnických center FOKUSu Vysočina je zapojovat dobrovolníky do pomoci lidem, kteří to potřebují.

Dobrovolnická centra FOKUSu Vysočina byla postupně založena od r. 2001, v r. 2002 se stala členy Koalice dobrovolnických aktivit a metodicky spolupracují s Národním dobrovolnickým centrem HESTIA. Řídí se zákonem o dobrovolnické službě č. 198/2002 Sb. Od roku 2004 mají centra udělenou **akreditaci** (která je opakovaně obnovována) **od Ministerstva vnitra ČR** na programy:

- Dobrovolnický program pro duševně nemocné,
- Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců.

Dobrovolnická centra FOKUSu Vysočina přijímají dobrovolníky napříč služeb FOKUSu a také vysílají do dalších přijímajících organizací v daných regionech, se kterými mají uzavřenou meziorganizační smlouvu. Celkem spolupracují s více než 20 přijímajícími organizacemi, které jsou rozmanitého zaměření (zdravotnictví, sociální oblast, ekologie, kultura):

- domovy pro seniory,
- pečovatelské služby,
- nemocnice,

- knihovny,
- centra volného času pro děti a mládež aj.

Aplikují tzv. manažerský model dobrovolnictví (= organizované dobrovolnictví): propagují myšlenku dobrovolnictví, aktivně dobrovolníky vyhledávají, školí, uzavírají s nimi smlouvy o dobrovolnické službě, činnost dále koordinují, dobrovolníky pojišťují, zajišťují průběžné supervize, evidují počet hodin, zajišťují motivační programy a další.

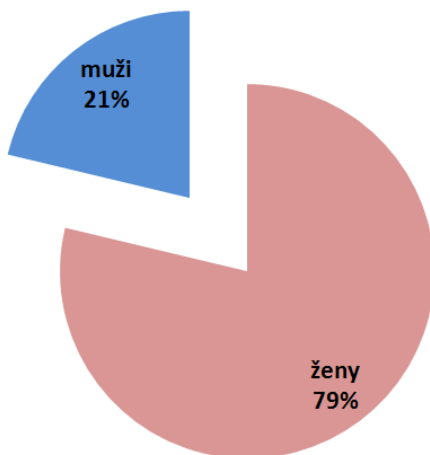
Každoročně koordinují činnost více než **100 dobrovolníků**, kteří věnují více než **10.000 hodin dobrovolnické činnosti**.

ROK 2012

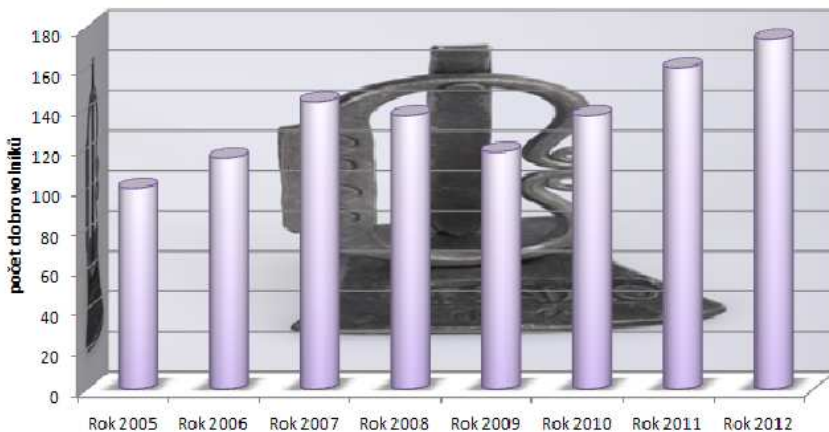
celkový počet dobrovolníků: **174**

- celkový počet hodin věnovaných dobrovolnické činnosti: **12.421**

Rozložení dobrovolníků v roce 2012

Přehled počtu dobrovolníků v dobrovolnických centrech FOKUSu Vysočina

Dobrovolnické centrum v regionu Havlíčkův Brod a Chotěboř pracuje již od roku 2001 jako součást občanského sdružení FOKUSu Vysočina.

Jeho úkolem je vyhledávat nové dobrovolníky a informovat veřejnost o možnosti dobrovolnické činnosti. Zároveň nabízí možnost přijímacím organizacím spolupracovat s dobrovolníky a tímto zlepšovat psychosociální potřeby klientů, kteří se ocitají v nelehkých životních situacích. Každoročně spolupracuje s více než **40 dobrovolníky**, kteří věnují více než **3 000 hodin dobrovolnické činnosti**.

V současné době Dobrovolnické centrum přijímá, školí a vysílá dobrovolníky do několika zařízení Havlíčkobrodského regionu. Jsou jimi **Sociální služby města Havlíčkův Brod** - Domov pro seniory Reynkova, Denní stacionář Domovinka, Pečovatelská služba, **Domov pro seniory Havlíčkův Brod** - Domov pro seniory U Panských, Domov se zvláštním režimem v Břevnici, **Psychiatrická léčebna Havlíčkův Brod**, **Pečovatelská služba Příbram**, **Iporadna Olomouc** (roznos letáčků), **Dětský domov Nová Ves u Chotěboře**. FOKUS Vysočina je nejen vysílající organizací, ale také přijímající. Dobrovolníci se mohou individuálně věnovat **duševně nemocným klientům v Havlíčkově Brodě** nebo týmově v **Denním stacionáři v Chotěboři**.

Nejedná se o výčet konečný, nové spolupráce jsou stále navazovány, počátkem r. 2013 jednáme s **Krajskou knihovnou Vysočiny**, kde by měl v následujících týdnech začít probíhat nábor nových dobrovolníků.

Pomoc dobrovolníka je přínosem jak pro klienta, tak i pro různá zařízení poskytující sociální službu a v neposlední řadě pro samotného dobrovolníka. Je nutno ale dodat, že dobrovolník nikdy nemůže nahradit práci ošetřujícího personálu, ani neatraktivní činnosti zaměstnanců zařízení. Naše přijímající organizace znají poslání dobrovolníků a váží si jejich pomoci. Stejně tak i jejich nových nápadů a postřehů přinášejícím jiskru a změnu stereotypu v životě klientů.

Dobrovolnické centrum nemůže dobrovolníky finančně ohodnotit, ale nabízí jim možnost zapojení se do týmu lidí, kteří mají radost ze spokojenosti druhého člověka. Nabízí možnost získání nových informací a zkušeností v práci se seniory, dětmi, mentálně nebo tělesně postiženými. Získat nové kontakty, přátele, zkušenosti, pocit ze smysluplně stráveného volného času apod. Dobrovolníkům je také možnost vydat potvrzení o dobrovolnické činnosti a osvědčení, které využívají zejména studenti při přijímajícím řízení na VŠ humanitního zaměření anebo nezaměstnaní při pracovních pohovorech.

Veškeré informace o dobrovolnické činnosti v našich dobrovolnických centrech lze získat na stránkách FOKUSu Vysočina www.fokusvysocina.cz.

Sociální služby města Havlíčkova Brodu spolupracují s Dobrovolnickým centrem pro region Havlíčkův Brod a Chotěboř Fokus Vysočina od roku 2004. Během těchto devíti let strávili dobrovolně s našimi uživateli desítky dobrovolníků. Jen za rok 2012 nám pomáhalo ve službě uživatelům 8 dobrovolníků, kteří věnovali 459 hodin dobrovolnické činnosti.

Zájemci o dobrovolnickou činnost se v případě Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu mohou rozhodnout pomáhat ve třech dobrovolnických programech, a to pro:

- program pro uživatele domova pro seniory,
- program pro uživatele pečovatelské služby,
- program pro uživatele denního stacionáře pro seniory.

Dobrovolnický program pro uživatele domova pro seniory

Cílem prvního dobrovolnického programu určeného pro uživatele domova pro seniory je zapojit dobrovolníky do aktivizačních programů dle individuálních potřeb a zájmů uživatelů. Jedná se o osobní asistenci, trávení volného času, individuální práci s uživateli, např. předčítání knih, povídání si, být společníkem.

Dobrovolnický program pro uživatele pečovatelské služby

Účelem druhého programu je pomoc uživatelům pečovatelské služby v domácích podmínkách, jak s asistencí při běžných úkonech v domácnosti, tak při trávení volného času nabídkou různých kulturních akcí, výletů, popovídáním si, doprovodu na úřady či k lékaři, apod.

Dobrovolnický program pro uživatele denního stacionáře pro seniory

Cílem posledního třetího dobrovolnického programu určeného pro uživatele denního stacionáře je zapojit dobrovolníky do aktivizačních programů, např. věnovat se čtení, trénování paměti, společenským hrám, ručním pracem, návštěvě samoobsluhy, procházkám.

Dobrovolníci nám pomáhají v organizování a zajišťování kulturně společenských akcí a výletů pro uživatele.

Mohou se uživatelům našich služeb věnovat individuálně i skupinově. Nejčastější jsou pravidelné individuální návštěvy dobrovolníků u uživatelů, jejich náplní je povídání si, předčítání, poslech hudby, procházky, hraní společenských her, apod. Máme i tak šikovné dobrovolníky, kteří se postupně od individuálních návštěv začali věnovat skupinovým činnostem, pořádají pro zájemce z řad uživatelů čtenářský či hudební kroužek.

Jako například paní Jana, se kterou jsem se poprvé potkala, když za mnou přišla jako za sociální pracovnící aktualizovat svoji žádost o umístění do domova pro seniory. Ano, paní Jana je jednou ze žadatelek o poskytování sociální pobytové služby. Před lety se rozhodla, že „dokud jí to zdraví dovolí“, ráda by navštěvovala uživatele naší služby, pomáhala jim a těšila je. Paní Jana se stala dobrovolnicí v roce 2009, má mezi uživateli domova pro seniory řadu přátel, se kterými se zná z let dřívějších, ale našla si u nás i přátele nové. Dochází do domova pro seniory pravidelně 2 x týdně a přes hodinu uživatelům předčítá na klubovně. Její předčítání bylo nejprve určeno uživatelům, kteří z důvodu svého zrakového hendikepu nejsou schopni si sami číst, nebo je četba pro ně namáhavá. Avšak začali docházet i uživatelé, kteří zrakový hendikep nemají, ale mají rádi Janin přednes a to, jak je umí vtáhnout do děje. Řada jejich posluchačů se natolik rozrostla, že klubovna téměř „praská ve švech“. Tato dobrovolnice dále dochází předčítat i individuálně na pokoje uživatelům, kteří se kvůli svému zdravotnímu stavu nemohou účastnit předčítání na klubovně. Paní Jana je neobyčejný člověk, který, ve svém věku a i přes (nemalé) zdravotní potíže rozdává pozitivní energii, pomáhá a dělá druhým život hezčí.

Závěrem bych zmínila přínos dobrovolnictví pro naši organizaci.

Největším přínosem dobrovolnictví pro uživatele našich služeb je onen lidský prvek, který přináší životní zkušenost, stojí proti stereotypům, zkvalitňuje individuální přístup k uživateli a podílí se na celkovém zkvalitnění sociální služby.

Dobrovolník je členem týmu profesionálů, kteří s uživatelem pracují a pečují o něj. Svými podněty a nápady se dobrovolník podílí na plánování a realizaci služby poskytované uživateli.

A co na oplátku nabízíme dobrovolníkům my? Je to možnost seberealizace v prostředí lidí, kteří Vás potřebují, dobré zázemí a ochotný personál, který rád poradí a podpoří v dobrovolné činnosti. Dle možností se mohou dobrovolníci účastnit odborných školení určených pro zaměstnance

Sociálních služeb města Havlíčkova Brodu (např. školení o první pomoci, o paliativní péči, práci s uživateli s demencí, apod.). Dobrovolnické centrum poskytuje odborné proškolení a pravidelné supervize. Pořádá pro dobrovolníky zábavné programy (výlety, besedy), každoroční předávání ocenění za dobrovolnou činnost tzv. cenu Křesadlo.

Dobrovolnictví vede k posilování hodnot lidskosti a komunikace, rozvíjí prostředí, kde mezi lidmi panuje důvěra a zájem o druhé a ne rivalita a boj. Tímto děkuji všem lidem, kteří nezištně pomáhají druhým a tím činí naši společnost lepší.
Děkuji za pozornost.

Ve své následující prezentaci uvedu podmínky a možnosti vzdělávání v sociálních službách, jak jsou upraveny ve stávající platné legislativě. Dále Vás seznámím s některými zkušenostmi s dalším vzděláváním v Sociálních službách města Havlíčkův Brod a věřím, že i s dobrou praxí v naší organizaci v této oblasti. Pokusím se také zamyslet nad tím, jak napovídá podnadpis mého příspěvku, zda je další vzdělávání v sociálních službách potřeba, či nikoliv.

Než se však plně pustím do tématu, dovolím si zde parafrázovat slova významné české pedagožky a socioložky paní doktorky Jiřiny Šiklové, která uvádí, že vzdělávání je i naše věc, neměli bychom ho nechávat pouze na rozhodnutí ministerstva.¹ Paní doktorka Šiklová mluví sice o ministerstvu školství, ale mám za to, že tuto myšlenku můžeme přenést i do sociálních služeb. Tedy to, že podobu vzdělávání v rámci našich organizací, bychom neměli nechávat pouze na pokynech či nařízeních z ministerstva. Sami bychom měli hledat takové podmínky a způsoby vzdělávání, které by vyhovovali potřebám organizace, ale hlavně každému jednotlivému zaměstnanci.

Požadavky zákona o sociálních službách na další vzdělávání pracovníků

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění (dále jen zákon) upravuje další vzdělávání pracovníků v sociálních službách zejména v § 111, který stanovuje povinnosti zaměstnavatele ve vztahu k sociálním pracovníkům, a v § 116, který se týká pracovníků v sociálních službách. Zaměstnavatel je povinen zabezpečit další vzdělávání výše uvedených pracovníků minimálně v rozsahu 24 hodin za kalendářní rok, kterým si zaměstnanec obnovuje, upevňuje a doplňuje kvalifikaci. Tato povinnost se vztahuje i na pracovníky s dohodami o provedení práce, se zkrácenými úvazky, atd. V praxi to znamená, že i zaměstnanec, který pracuje v organizaci na dohodu během celého kalendářního roku, musí splnit rozsah 24 hodin vzdělávání. Pokud by však tento zaměstnanec s dohodou, odpracoval všechny hodiny například během dvou kalendářních měsíců,

¹ <http://ceskomluvi.cz/>

bude se muset vzdělávat pouze v poměrné části na dva měsíce, a sice v rozsahu 4 hodin. A v jiném případě zaměstnanec pracující u organizace na poloviční úvazek musí splnit vzdělávání také v plném rozsahu 24 hodin, pokud doba jeho pracovního poměru trvá po celý kalendářní rok.

Výjimky v povinnosti dalšího vzdělávání

Existují však výjimky, na které se povinnost dalšího vzdělávání nevztahuje. Těmito výjimkami jsou:

- zaměstnanci ve zkušební době,
- zaměstnanci, kteří v daném kalendářním roce absolvovali kvalifikační kurz,
- zdravotní sestry v pobytovém sociálním zařízení,
- je také zohledněna nepřítomnost v práci v rozsahu delším než jeden kalendářní měsíc.

Pokusím se vysvětlit jednotlivé výjimky, a co v praxi znamenají. Nejprve k zaměstnancům ve zkušební době. Tady byl zřejmě záměr zákonodárce takový, aby se „zbytečně“ neinvestovali prostředky do vzdělávání těchto zaměstnanců, když ještě není zcela jisté, zda u poskytovatele zůstanou pracovat či nikoliv. V praxi však, jak si asi všichni umíme představit, je novému pracovníkovi věnována velká pozornost a musí být proškolen v mnoha vnitřních směrnicích a pracovních postupech dané sociální služby. A tato vstupní školení, která, jak budu dále uvádět, lze zařadit mezi školící akce, které patří do povinného dalšího vzdělávání. Proto mi vychází tato výjimka v praxi neuplatnitelná.

U zaměstnanců, kteří v daném roce absolvovali kvalifikační kurz, má tato výjimka jasnou logiku. Zaměstnanec již v rámci kvalifikačních kurzů absolvoval řadu odborných předmětů a nebylo by účelné je bezprostředně opakovat. Stálo by však za úvahu, zda by bylo možné tuto výjimku ještě rozšířit. A sice v tom smyslu, že by se vztahovala na následujících 12 měsíců po absolvování kvalifikačního kurzu a nejen na kalendářní rok, ve kterém jej zaměstnanci absolvují. Může se totiž stát, že zaměstnanec absolvuje kurz v prosinci a pak je prakticky tato výjimka v jeho případě neuplatnitelná.

Stejně tak nejsem plně přesvědčen o adekvátnosti výjimky pro zdravotní sestry pracující v sociálních službách. Víím sice, že pro ně platí jiný systém vzdělávání. Domnívám se však, že v sociálních zařízeních neposkytují pouze zdravotní péči, ale podílejí se také na sociálních činnostech a mnohde

jsou zapojeni i do individuálního plánování. Pak je na místě organizovat další vzdělávání v rámci sociálních služeb také pro ně, což se v praxi jistě děje i bez nařízení ministerstva.

Zohlednění dlouhodobější nepřítomnosti zaměstnance v práci je vítanou praktickou výjimkou v povinnosti vzdělávání. Znamená to, že za každý měsíc nepřítomnosti zaměstnance se krátí povinnost dalšího vzdělávání o jednu dvanáctinu z 24 hodin, tedy za jeden měsíc absence se odečtou dvě hodiny povinnosti.

Formy dalšího vzdělávání

Zákonné formy dalšího vzdělávání jsou:

- specializační vzdělávání,
- akreditované vzdělávací programy,
- odborné stáže,
- školicí akce.

Specializační vzdělávání zajišťují vysoké školy a vyšší odborné školy. Toto vzdělávání navazuje na získanou odbornou způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka, např. pro krizovou intervenci apod.

Akreditované vzdělávací programy jsou takové kurzy, které organizují zejména akreditované vzdělávací zařízení, kterým uděluje tuto akreditaci MPSV. Mohou pak být realizovány na vysokých školách, vyšších odborných školách a ve vzdělávacích zařízeních právnických a fyzických osob, nebo tzv. „na klíč“ v zařízeních poskytovatele služeb.

Těchto vzdělávacích agentur je celá řada a ne vždy platí, že jejich kurzy jsou po odborné stránce na nejvyšší úrovni, byť mají udělenou akreditaci. Domnívám se, že mnohé z těchto vzdělavatelů vznikala zejména pro to, aby získala finanční zdroje a až potom, aby také poskytla odborné vzdělávání. Nechci ale nikoho očerňovat, jen mám pocit, že kvalita vzdělávání není vždy odpovídající ceně těchto kurzů.

Další formou jsou odborné stáže. Těmi je myšlen výkon odborné činnosti na základě písemné smlouvy mezi zaměstnavatelem a zařízením zajišťujícím odbornou stáž. To znamená, že zaměstnanec jednoho poskytovatele sociálních služeb je vyslán na stáž k jinému poskytovateli. Řekl bych, že právě tato forma by mohla být preferována, jak od zaměstnavatelů, tak

zaměstnanců, protože především praxí se člověk nejvíc naučí a osvojí si dovednosti, které pak může přenést do praxe vlastního zařízení.

Poslední formou dalšího vzdělávání dle zákona jsou školící akce. Ty může organizovat zaměstnavatel, případně odborná organizace, jejíž je zaměstnavatel členem, a která je vzdělávacím zařízením akreditovaným ministerstvem. Pouze u této formy je stanoven maximální započítatelný rozsah 8 hodin do celkového počtu povinných 24 hodin. Domnívám se však, že v praxi se právě školící akce pořádané zaměstnavatelem konají v daleko větším rozsahu. Nebudu spekulovat nad důvody pro stanovení limitu osmi hodin pro tuto formu a budu věřit, že motivem byla snaha ministerstva po pluralitě vzdělávacích forem nikoliv lobbing vzdělávacích agentur.

Nepovinné další vzdělávání

Považuji za paradoxní situaci, že se do forem dalšího vzdělávání nepočítá probíhající studium střední sociální školy, nebo vyšší odborné školy a dokonce ani studium vysoké školy. Je k zamyšlení, zda by se neměla udělit podobná výjimka takovému studujícímu zaměstnanci, jako je pro zaměstnance absolvující rekvalifikační kurz.

Do dalšího vzdělávání se zatím nepočítá ani účast na obdobných odborných konferencích jako je tato. Jestli se však nemýlím, v novele zákona² by však již tato účast měla být mezi formami dalšího vzdělávání zařazena.

Další dva prvky možného osobního rozvoje zaměstnance a potažmo i organizace poskytující sociální služby, které v konečném důsledku pokládám za nezbytnou podmínku zvyšování kvality sociálních služeb, byť z pohledu zákona nepatří mezi další formy vzdělávání, vidím v supervizi (skupinová, týmová, individuální, případová atd.) a v konzultacích (externí - např. s kolegy v jiném zařízení, nebo s odborníkem z praxe a interní - porady vedení, jednotlivých týmů, úseků, společné, atd.).

Jak jsem v úvodu předestřel slova doktorky Šiklové, měl by každý sám za sebe hledět na další vzdělávání jako na prostředek vedoucí nejen k osobnímu rozvoji, ale i ke zkvalitňování poskytovaných sociálních služeb.

² Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb..

Nechám na posouzení každému, jakou formu by volil jako neefektivnější pro tento rozvoj. Domnívám se však, že při takovém hodnocení je třeba vážit více faktorů, jako je například: kvalita kurzu (reference, minulá zkušenost), finanční náklady, časová náročnost, provázanost s praxí a zejména přenos do praxe zařízení. Zaměstnavatel by měl při plánování jednotlivých forem vzdělávání v ideálním případě hledět zejména na individuální potřeby každého konkrétního zaměstnance, aby se pro něj vzdělávání nestalo něčím nechtěným, obtěžujícím, ale naopak bylo vítaným, osvěžujícím a rozvíjejícím prvkem.

Myslím si, že na další vzdělávání zaměstnanců je třeba hledět jako na jeden z pilířů zajištění kvality při poskytování sociálních služeb. Zaměstnavatel by jako poskytovatel sociálních služeb měl pracovat individuálně nejen s klienty sociálních služeb, ale také se zaměstnanci. Zohledňovat jejich potřeby (nejen vzdělávací), rozvíjet jejich profesní znalosti a dovednosti a v neposlední řadě podle nich sociální službu plánovat.

Další vzdělávání v Sociálních službách města Havlíčkova Brodu

V Sociálních službách města Havlíčkova Brodu je zaměstnáno celkem 60 zaměstnanců podléhajících ze zákona povinnému dalšímu vzdělávání (včetně mé osoby), což představuje celkem 1440 hodin za celou organizaci. Snažíme se zapojovat do různých projektů vzdělávacích organizací, které čerpají zdroje z fondů EU, tak abychom šetřili vlastní zdroje. Při výběru se ale především řídíme nabídkou akreditovaných kurzů, které odpovídají potřebám zaměstnanců v souladu s charakterem našich služeb.

Pořádáme vlastní školící akce zaměřené zejména na pracovní postupy služeb, individuální plánování a ochranu lidských práv. Využíváme také možnost účasti našich zaměstnanců na odborných stážích u jiných poskytovatelů sociálních služeb. Stejně tak vítáme stáže zaměstnanců ostatních poskytovatelů v našich zařízeních. Domnívám se, že zejména výměna vzájemných zkušeností mezi zaměstnanci, možnost vidět, ale i vyzkoušet si něco nového v praxi, přináší možnosti pro přenos dobré praxe a zvyšování kvality poskytovaných sociálních služeb. Z tohoto důvodu také velice vítáme možnost realizovat stáže u našich přátel ve Spišské Nové Vsi, kterým tímto děkuji, že se k projektu připojili. Věřím, že tyto stáže nepřinesou jenom něco našim zaměstnancům, ale že přispějí i k dalšímu rozvoji služeb ve Spišské Nové Vsi.

V souvislosti se vzděláváním zde také uvedu příklad, o kterém se domnívám, že může být dobrou praxí a inspirací pro ostatní poskytovatele. V letošním roce jsme se dohodli s našimi pracovníci úklidu, že absolvují rekvalifikační kurz Pracovník v sociálních službách. Nyní je tak můžeme v případě potřeby využít i pro přímou péči o klienty. Myslím, že i ony uvítaly tuto možnost rozšířit své pracovní uplatnění.

Závěr

Dovolím si konstatovat, že další vzdělávání je důležité a potřebné. Žádné vzdělávání však člověka až v dospělosti nenaučí empatii, porozumění druhému nebo přirozené opravdovosti ve vztahu s druhým člověkem - klientem, což jsou jedny ze základních principů sociální práce. K těmto hodnotám musí být člověk veden již od narození. Je však třeba si je připomínat a nerezignovat na ně. Děkuji za pozornost.

Úvod

Především je nutné si vyjasnit, co je to vlastně rovnost příležitostí. Obecně lze říci, že je to jeden ze základních cílů soudobé sociální politiky v euroamerickém kulturním okruhu. Stát chce občanům garantovat rovnost v přístupu ke vzdělání, k práci, k bydlení, k základní zdravotní péči, k systému sociálního zabezpečení, k vlivu na věci veřejné, k informacím bez ohledu na věk občana, na jeho příslušnost k pohlaví, k rase, k náboženství, na jeho sexuální orientaci nebo na existenci omezení různého druhu.

Koncept rovných příležitostí říká, že by všichni lidé měli mít možnost svobodně rozvíjet své schopnosti, využívat příležitosti a rozhodovat se bez omezení plynoucích ze striktně vymezených genderových rolí. Je třeba ještě upozornit na to, že pojem „rovné“ neznamená „stejně“. Přístup usilující o rovnost žen a mužů vychází z respektu k odlišnostem mezi ženami a muži, nesnaží se tyto odlišnosti zastírat nebo bagatelizovat. Uznává rozdíly jak biologické a fyzické, tak i rozdíly, které vychází z různých vzorců chování, různých sociálních rolí, odlišných životních aspirací a priorit.

Pokud se hovoří o rovných příležitostech, je tento problém většinou chápán a popisován především v souvislosti s diskriminací žen na trhu práce, ale i v dalších oblastech, jako je zapojení do veřejného života, genderové rozpočtování apod. Proto se také o této problematice pojednává ve většině případů právě z hlediska žen.

Rovné příležitosti na trhu práce

V oblasti pracovního trhu jde o to, aby měli muži i ženy rovné šance v oblasti přístupu k zaměstnání, odborné přípravě, postupu v zaměstnání a pracovních podmínkách. Za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty by muži a ženy měli dostávat rovnocennou odměnu jako muži.

S pojmem rovné příležitosti v zaměstnání je úzce spojen pojem rovné zacházení, což znamená požadavek vůči zaměstnavatelům, aby se ženami zacházeli rovnocenně jako s muži. Oblast rovných příležitostí v zaměstnání

je upravena v zákoně o zaměstnanosti, v zákoníku práce či v antidiskriminačním zákoně.

Zákoník práce obsahuje mnoho ustanovení, která mají za cíl posílit rovné postavení zaměstnanců a zaměstnankyň, a to ve formě obecných zásad i úpravou jednotlivých pracovněprávních institutů, jako je výkon rodičovských práv, ustanovení o mzdě a platu nebo ochrana soukromí zaměstnance.

Ženy i muži sice mají legislativně zaručenou rovnost, ve skutečnosti to ale nemusí znamenat rovné podmínky. Situace žen na trhu práce se vyznačuje typickými charakteristikami, které je staví do znevýhodněného postavení oproti mužům. Jedná se o působení tzv. genderových stereotypů, o existenci genderové segmentace pracovního trhu, nerovnost v přístupu k zaměstnání, v možnostech pracovního postupu a účasti ve vedení a v odměňování, nemalý vliv má i větší zatížení rodinnými povinnostmi apod.

Genderové stereotypy a genderová segmentace trhu

Genderové rozdíly v přístupu k zaměstnání mají podle průzkumů dvě hlavní příčiny – jednak stereotypní rozlišování mužských a ženských profesí, jednak obavy zaměstnavatelů z konfliktu rodinných a pracovních povinností žen. Genderové stereotypy hrají značnou roli v rozhodnutích vedoucích pracovníků při najímání pracovních sil.

Ženská genderová role bývá spojována především s mateřstvím a vymezení ženské genderové role se pak přenáší i na pojetí ženské pracovní síly na trhu práce. Aspekty tohoto pojetí se výrazně uplatňují i na trhu práce, protože se podle nich při svém jednání často řídí zaměstnanci i zaměstnavatelé. Stereotypní představy o schopnostech a vlastnostech žen, jejich pracovních kompetencích ovlivňují možnosti a šance žen na trhu práce.

Genderová segmentace pracovního trhu označuje strukturovanost trhu práce podle pohlaví. Existuje segmentace horizontální a vertikální. Horizontální segmentace souvisí se zastoupením žen a mužů v různých povoláních. Ženy jsou obvykle koncentrovány do oborů, jako je školství, zdravotnictví nebo služby, zatímco muži do oborů průmyslových nebo zemědělských.

Výrazným projevem horizontální genderové segmentace je feminizace některých odvětví a pozic. Vysoká koncentrace žen v určité profesi danou profesi výrazně ovlivňuje a s tím jsou spojené okolnosti, které charakterizují postavení žen na trhu práce - nižší mzdy, pokles prestiže daného zaměstnání nebo celého odvětví, nebo malý zájem mužů o danou profesi, jako v případě učitelů na základních školách nebo právě v sociálních službách.

Vertikální segmentace se vztahuje k různému zastoupení žen a mužů na různých úrovních řízení a také k nižšímu tarifnímu zařazení žen v rámci stejné profese. Ženy častěji pracují spíše na „servisních“, nižších pozicích, zatímco muži na pozicích vyšších. Muži se koncentrují v pozicích vykonávajících dohled, a to dokonce v odvětvích, která jsou silně feminizována.

Mzdová nerovnost mezi muži a ženami

Dalším projevem znevýhodnění žen na trhu práce je mzdová nerovnost mezi ženami a muži. Průměrný rozdíl mezi platy žen a mužů činí v České republice dlouhodobě zhruba 25% v neprospěch žen. Rozdíly ve výdělcích žen a mužů jsou vysvětlovány různě.

Za významný faktor je považována zejména genderová segmentace pracovního trhu. Jde jednak o to, že feminizovaná odvětví a povolání mají nižší prestiž než povolání vykonávaná muži a jsou často i hůře ohodnocená a jednak jsou ženy málo zastoupené ve vyšších pozicích s vysokými výdělky.

Na rozdíly v odměňování má vliv nižší status ženské práce jako takové. Vliv je připisován i takovým faktorům, jako jsou např. rozdíly ve vzdělání mužů a žen, které se ovšem nyní výrazně snižují, pracovní zkušenost a celková doba strávená v zaměstnání. Ženy mají kratší pracovní kariéry, vyšší míry nezaměstnanosti a díky rodinným povinnostem se častěji ocitají mimo pracovní trh než muži. Při určování platů hrají roli i genderové stereotypy.

Zaměstnanost žen a mužů v České republice

Zaměstnanost žen v ČR přibližně odpovídá průměru EU. Ženy stále nejsou zapojeny do pracovního trhu v takové míře, jako muži – rozdíl mezi zaměstnaností mužů a žen v ČR byl v roce 2011 kolem 17 procentních bodů. Nezaměstnanost v ČR dosáhla 8 % u žen a 5,9 % u mužů. Nezaměstnanost žen je mírně pod evropským průměrem.

Tabulka č. 1

Počet zaměstnaných mužů a žen ve všech odvětvích	1993	2011	rozdíl
ženy	2 138 000	2 095 070	- 43 030
muži	2 735 441	2 777 336	+ 41 895

Zajímavá je i statistika zaměstnanosti v sektorech národního hospodářství. V ČR je nejméně mužů a žen zaměstnáno v primárním sektoru (zemědělství). Zaměstnanost mužů převažuje v sekundárním sektoru (průmysl, stavebnictví), zatímco nejvíce žen pracuje v terciárním sektoru (služby).

Tabulka č. 2

Počet zaměstnaných mužů a žen ve zdravotnických a sociálních službách	1993	2011	rozdíl
ženy	218 297	264 487	+ 46 190
muži	58 196	2 777 336	+ 2 118

Zajímavým statistickým údajem je zjištění, že v oblasti sociální péče převažují ženy jako podnikatelky. Naopak muži jako podnikatelé dominují ve stavebnictví a ve zpracovatelském průmyslu.

Mezi zaměstnanci je samozřejmě u zdravotní a sociální péče podíl žen výrazně vyšší než podíl mužů.

Muži a „ženská práce“

Genderová problematika bývá často chápána jako „problematika žen“. Je však nutné si uvědomit, že gender není „jenom ženské téma“. Genderové stereotypy mají dopady na muže i na ženy. I když je naše společnost založena na rovnosti mezi pohlavími, funguje na principu zakořeněných představ o rolích mužů a žen.

Genderové stereotypy jsou ale pevně zakotveny v každé společnosti. Je proto samozřejmé, že s genderovými stereotypy se potýkají nejen ženy, ale i muži. A proto je také s „ženskou prací“ spojena řada negativních asociací.

Lidé např. pokládají mnoho ženských zaměstnání za nudná a jednotvárná (např. knihovnice, učitelka v mateřské školce, pečovatelka aj.). Dále předpokládají, že jsou ženské práce méně samostatné a vyžadují méně kvalifikace či inteligence než mužské.

V případě mužů ve školství nebo v sociálních službách popř. i v jiných profesích se setkáváme s řadou stereotypů o schopnostech a motivacích k vykonávání tohoto povolání. Jedním ze zažitých stereotypů je představa o „ženě-pečovatelce“ (žena je citlivější a trpělivější než muž). Dalším důvodem nechuti mužů vstupovat do těchto povolání je sama celková situace „přefeminizování“, tj. práce v převážně ženském kolektivu.

Dalším faktorem, který ovlivňuje rozhodování mužů pro tato povolání, je platové ohodnocení zaměstnanců v této sféře. U mužů se obecně předpokládá, že se spíše než ženy s nízkým platem nespokojí a tato skutečnost má negativní vliv na jejich zájem o výkon těchto povolání. Navíc zde není možnost zvýšit si plat vyšším pracovním nasazením. Problém ovšem nezpůsobuje pouze finanční stránka, ale i nemožnost kariérního růstu.

Dá se říci, že odbourání genderových stereotypů může velmi pozitivně ovlivnit segmentaci pracovního trhu – vertikální i horizontální. To by vedlo nejen k rovnému přístupu k ženám na trhu práce, zejména v platovém ohodnocení, ale zároveň by se odbouraly i další genderové bariéry, které zatím brání tomu, aby se v některých feminizovaných profesích stále častěji objevovali muži.

V České republice existují neziskové organizace, které se přímo věnují problematice rovných příležitostí mužů. Patří sem například Český svaz mužů, Unie otců, Liga otevřených mužů a řada dalších. Většina těchto neziskovek se však věnuje rovnosti mužů z hlediska rodinného práva (péče o děti, rozvodů apod.). Liga otevřených mužů, působí jako nezávislá mužská organizace a chce především podpořit kvalitu života mužů. Má své zastoupení v Radě vlády pro rovné příležitosti žen a mužů, angažuje se jak na poli sladování osobního, rodinného a pracovního života tak při prevenci domácího násilí. Je také nositelem programu, který lze označit jako jeden z příkladů dobré praxe - Muži do škol.

Příklad dobré praxe z oblasti školství – Muži do škol

V současnosti stav nedostatečného zapojení mužů do výchovy a vzdělávání nikdo nepopírá, ovšem je tendence ho pouze konstatovat a odvolat se na nedostatek financí vkládaných do školství. Tento způsob je ale částečně zjednodušováním problému, protože zde figurují i další příčiny nechuti mužů zapojit se do školství (např. nedostatek možností kariérního růstu, genderové stereotypy, problematický status učitelské profese). Je ovšem pravda, že finanční stránka je velmi podstatným aspektem problému a samozřejmě má vliv i na další oblasti.

Řešením situace není pouze „natlačit“ muže do škol. Primárním cílem by měla být odbornost pedagogů, profesionalita a kvalita. Pokud ale nebude jasná politická vůle, že kvalita je ten nejlepší recept a nezačne se prosazovat, tak se situace nikam nepohne.

Program Muži do škol se zaměřuje na podporu aktivního zapojování mužů do institucionální výchovy a vzdělávání. Cílem je podpořit muže v jejich pedagogických aktivitách a ukázat školám a školkám a najít cesty jak zapojit muže do vzdělávání k prospěchu dětí. Program je určitou snahou o řešení nepoměru mužů a žen v českých školách a je inspirován i obdobným projektem ve Skotsku. Jeho úspěšnost do velké míry závisí na tom, zda se podaří přesvědčit i ostatní aktéry o „potřebnosti“ jeho řešení (MŠMT, jednotlivé školy, pedagogické fakulty atd.). Ve chvíli, kdy aktéři budou považovat feminizaci školství za závažný problém, budou mít snahu situaci řešit.

Závěr

Pokusila jsem se v teoretické rovině shrnout důvody, proč jsou některá povolání tak silně feminizována a proč je velkým problémem zaměstnat v těchto profesích více mužů, i když je zřejmé, že zde mužský element chybí. Ač jsou muži a ženy bezesporu rozdílní, nezbývá než souhlasit s tím, že zdaleka není důležité, zda se to či ono povolání hodí více pro ženu nebo pro muže. Tím nejdůležitějším je osobní pocit každého z nás, že dělá to, co umí, na co stačí, a v ideálním stavu že má práci, kterou má rád.

Plán prezentace přednášejícího. Ve stručnosti lektor představí služby, které jsou fyzicky poskytovány v prostorách organizace Domov pro seniory Reynkova Havlíčkův Brod. Autor prezentace je pověřen v rámci pracovní náplně také jednání se zájemcem o službu, což bude dalším bodem tematického bloku. Dále se budeme zabývat kritérii - porovnání „starých“ a „nových“ kritérií. U nových kritérií chce autor prezentace poukázat na flexibilitu nového systému. Právě „nová“ kritéria souvisí s celým tematickým blokem - tedy „příklady dobré praxe“. Současná („nová“) kritéria lektor považuje samy o sobě za příklad dobré praxe. V závěru bude prostor pro dotazy a diskuzi.

Služby domova pro seniory. V prostorách domova pro seniory jsou poskytovány fyzicky 3 služby. Jedná se o *domov pro seniory*, *domov se zvláštním režimem* a *odlehčovací pobytovou službu*. Službám se autor prezentace bude věnovat z hlediska bodových kritérií. Hlavní pozornost bude věnována kritériím pro domov pro seniory, ty jsou v praxi stěžejní = z kritérií této služby potom vychází kritéria pro službu „domov se zvláštním režimem“. Liší se tím, že služba domov se zvláštním režimem je trochu jiná, je určena pro uživatele s vyšším stupněm demence či pro lidi s Alzheimerovou chorobou. U těchto žadatelů v kritériích pro tuto službu zohledňujeme také jejich orientaci. Tzn.: že rozsah demence je u každého žadatele jiný, pro to je také v kritériích zohledněna míra orientace – osobou, místem časem a situací. U této skupiny žadatelů také zohledňujeme míru schopnosti navázání kontaktu včetně schopnosti porozumění psanému textu.

Odlehčovací pobytová služba je v kritériích atypická. Většinou jí plánujeme cca na 6 měsíců a v rámci dohody s rodinou se nám prozatím daří poptávku uspokojit. Samo sebou existují kritéria pro přijetí v případě, že by se nám zmíněné nedařilo. Zde se zohledňuje (ostatně podobně jako u kritérií u ostatních služeb) trvalé bydliště žadatele a osamělost.

Jelikož jsme městské zařízení, občané s trvalým pobytem v Havlíčkově Brodě či regionu jsou bodově zvýhodněni. Regionem rozumíme bývalý okres Havlíčkův Brod.

Jednání se zájemcem o službu. Základním předpokladem je podání žádosti. Žádost přijímá sociální pracovník. Ten provede kontrolu cílové skupiny dle věku. U služeb domova pro seniory a domova se zvláštním režimem se jedná o hranici 65 let věku. U odlehčovací pobytové služby to mohou být žadatelé od 19 let věku. V praxi se ale setkáváme s tím, že se jedná o seniory, popř.: mladší seniory. Přílohou žádosti je vyjádření od lékaře - posuzuje vedoucí zdravotní péče. Žádost lze poslat poštou, e-mailem či osobně. Po podání žádosti dochází ke kontaktování žadatele. Na žádost dle metodiky reagujeme do 30 dní od jejího přijetí. Samozřejmě poskytujeme i sociální poradenství před podáním žádosti, kdy žadatel či jeho rodina pouze hledá varianty řešení dané situace.

Samotné jednání se zájemcem o službu probíhá formou osobního jednání, pokud je žadatel přímo z HB či z regionu Havlíčkův Brod. Doplnkově mohou sloužit e - maily, telefony, korespondence. Pokud je žadatel např.: z Prahy, jednáme s rodinou, popř.: se sociálním pracovníkem daného zařízení. Ve většině případů ale přijímáme žádosti, které spadají do lokality Havlíčkův Brod a blízkého okolí. Místem jednání tedy může být místo aktuálního pobytu zájemce (v regionu HB), ale i prostory naší organizace. Při jednání se zájemcem o službu přiděluje sociální pracovník body dle následující metodiky:

Kritéria do 31. 12. 2011

- Datum podání žádosti 1 bod
- Klient dosahuje svým příjmem na úhradu 1 bod
- Klient uvolní městský byt městu Havlíčkův Brod 1 bod
- Občan města Havlíčkova Brodu 3 body
- Občan regionu Havlíčkův Brod 1 bod
- Odebírání úkonů pečovatelské služby či jiné sociální služby 1 bod
- Ochota rodiny doplácet úhradu 2 body
- Potřebnost z hlediska sociální situace I. stupně 1 bod
- Potřebnost z hlediska sociální situace II. stupně 2 body
- Potřebnost z hlediska sociální situace III. stupně 3 body
- Příspěvek na péči - 1. stupeň 1 bod
- Příspěvek na péči - 2. stupeň 2 body
- Příspěvek na péči - 3. stupeň 3 body
- Příspěvek na péči - 4. stupeň 4 body
- Účastník odboje nebo držitel ceny města 2 body
- Věk žadatele

- nad 70 let 1 bod
- nad 80 let 2 body
- Klient odmítá nastoupit -5 bodů

Kritéria současná (od 1. 1. 2012)

- Potřebnost z hlediska sociální situace 38 bodů
- Rodinná situace - osamělý, bez blízké osoby schopné pečovat 2 body
- Rodinná situace - osamělý, blízká osoba schopna pečovat 1 bod
- Osoba s trvalým bydlištěm ve městě Havlíčkův Brod 10 bodů
- Osoba s trvalým bydlištěm v regionu (okrese) Havlíčkův Brod 5 bodů
- Odebírání úkonů sociální služby 1 bod
- Účastník odboje nebo držitel ceny města 2 body
- Potřebnost z hlediska sociální situace - jednotlivé oblasti - např.:
příprava stravy, ranní a večerní hygiena, koupel nebo sprchování, chůze po rovině... zvládá - 0 bodů, s podporou 1 bod, nezvládá 2 body

Potřebnost z hlediska sociální situace je propracována. Svým způsobem „kopíruje“ oblasti, které se šetří při příspěvku na péči. Oproti starým kritériím dochází k „odbourání“ jakési diskriminace lidí, kteří byli hospitalizováni v nemocnici a neměli přiznan příspěvek na péči. Nyní příspěvek na péči nezjišťujeme, ale sami „šetříme“, jakému stupni by teoreticky stav žadatele odpovídal. Další odlišnosti oproti „starému systému“ zmiňuje autor prezentace v další „podkapitole“ s názvem „V čem jsou nová kritéria objektivnější?“

V čem jsou nová kritéria objektivnější? Bylo zrušeno kritérium *rok podání žádosti*. Již nezáleží na tom, jak dlouho je u nás žádost evidována. Pro nás je směrodatný opravdový zájem nastoupit a sociální potřebnost. Díky tomu se k nám nedostávají lidé, kteří by ještě zvládali „fungovat“ doma třeba s podporou terénních služeb, popř.: se jedná o potencionální klienty domu s pečovatelskou službou. Vše samozřejmě řeší sociální pracovník organizace i v rámci sociálního poradenství třeba i v průběhu jednání se zájemcem o službu.

Jak již autor prezentace uvedl, byla rozpracována potřeba z hlediska sociální situace. Dále bylo potlačeno či eliminováno znevýhodnění lidí bez příspěvku na péči. „Nový systém“ je pružný, dokáže reagovat na změny v situaci žadatele. Výše uvedené lektor považuje právě za příklady dobré praxe.

Bc. Martina Moravcová

Sociální služba města Havlíčkova Brodu - sociální pracovníce

Tento příspěvek je věnován Reminiscenci a konkrétně tomu, jak probíhá práce se vzpomínkami seniorů v Domově pro seniory Reynkova Havlíčkův Brod. Vzpomínání je přirozená potřeba každého z nás a staří lidé vzpomínají poměrně často a rádi. Reminiscenční terapie je založena na základě poznání toho, že v našem mozku jsou uchovány vědomosti a návyky, které jsou upevněny v dlouhodobé paměti. Jedná se o proces, jehož cílem je vyvolat příjemné vzpomínky, které mají pro seniora důležitou hodnotu, a měly by tak zlepšit kvalitu jeho prožívání. Reminiscenční terapii můžeme také vnímat jako celkový přístup k uživatelům, který v sobě zahrnuje zájem o seniory. Tato terapie je vhodná i u lidí, kteří trpí Alzheimerovou chorobou či jiným typem demence. Pracovník může tak lépe pochopit chování těchto uživatelů a jejich individuální potřeby.

*„Mládi se živi sněním, stáři vzpomínkami.“
Židovské přísloví*

Reminiscenční terapie podporuje vnímání vlastní identity, neboť vybavování si minulých zážitků nám pomáhá udržovat si vlastní totožnost. Dalším prospěchem je sebehodnocení - vypráví-li senior o svém životě a dostává-li se mu při tom dostatek pozornosti od jeho posluchačů, dojde obvykle k přesvědčení, že má co hodnotného říci. A naopak, když zase naslouchá vyprávěním jiných, vzniká nebo upevňuje se v něm vědomí, že někam patří. U starých lidí to znamená překonávání pocitu izolace, který může vznikat při nástupu do domova pro seniory. Ve starším věku bývá důležité ohlédnout se zpět a zhodnotit si vlastní život. V neposlední řadě reminiscenční aktivita může přinést i zábavu.

V našem zařízení se snažíme o efektivnější práci již s nově nastupujícími uživateli. Sociální pracovníci při jednání s uživatelem shromažďují jeho významné osobní události z jeho minulosti, u seniorů s pokročilou demencí

hraje důležitou roli spolupráce s rodinou. (*Příklady otázek: Jaké bylo Vaše povolání? Jaké jste měl záliby, popř. jak jste byl zvyklý odpočívat? Jaké jste byl zvyklý dodržovat denní rituály?*). Životní příběh uživatele nám slouží jako důležitá pomůcka pro reminiscenční aktivitu, ale také pro individuální plánování klíčového pracovníka s uživatelem. Sepsaná osobní historie uživatele může také napomáhat při práci psychologovi, popř. psychiatrovi, kteří do našeho domova pravidelně docházejí.

*„Vzpomínka je jediný ráj, z něhož nás nikdo nemůže vyhnat.“
Lidová moudrost*

Samotná reminiscenční aktivita zahrnuje určité předpoklady. Jak již bylo řečeno, důležitou roli hraje životní příběh neboli osobní historie uživatele. Při skupinové reminiscenci využíváme nejrůznější pomůcky, mohou to být nejrůznější dobové předměty, se kterými se lidé setkávali ve svém životě (např. oblíbený hrneček, gramofon, fotografie apod.). Dalším předpokladem je vhodné prostředí, které by mělo u uživatelů stimulovat

jejich vzpomínky. Je pozitivní skutečností, že v našem domově v letošním roce vznikne reminiscenční místnost vybavená dobovým nábytkem a nejrůznějšími doplňky, tato místnost bude sloužit právě pro reminiscenční terapii. Důležitým předpokladem je také informovaný souhlas uživatele, a v neposlední řadě je podstatné být empatický a umět naslouchat.

Nyní bych rozdělila reminiscenci na skupinovou a individuální. Skupinová reminiscence probíhá na klubovnách, kde společně vzpomínáme na předem dané téma (školní léta, svatba, povolání apod.). V současné době pracujeme na vytvoření vzpomínkové nástěnky z období svatby našich uživatelů. Zdůraznila bych výhody práce ve skupině – jsou jimi posilování vzájemných vztahů a lepší adaptace na nové prostředí. Skupinová reminiscence není ovšem vhodná aktivita pro každého uživatele, zejména jedná-li se o uživatele s demencí, který mnohdy vyžaduje individuální přístup.

Individuální reminiscence probíhá na pokoji uživatele, většinou jde o rozhovor s uživatelem, popř. si prohlížíme fotografie nebo můžeme sepsávat jeho životní příběh. Jako vhodná pomůcka se nám ukázala práce se Sadou pro kognitivní trénink od České Alzheimerovské společnosti, která mimo jiné obsahuje i reminiscenční karty. Ať už k individuální nebo skupinové reminiscenci můžeme využít všech našich smyslů. Ráda bych zmínila čichové vnímání – v současnosti připravujeme skleničky s nejrůznějšími druhy koření, ke kterým si budou moci uživatelé přičichnout a vzpomenout tak na jim známé vůně. Vnímání prostřednictvím doteku začínáme do našeho zařízení zavádět postupně pod odborným vedením zdravotní sestry, která pracuje s pedagogicko-ošetrovatelským konceptem bazální stimulace.

Reminiscenční terapie je jedna z mnohých aktivit, kterou využíváme při práci se seniory. V našem domově hledáme účinné postupy práce, a proto vítáme možnost zúčastnit se této konference, která nás obohatí o nové poznatky a zkušenosti týkající se dobré praxe v sociální oblasti.

Na závěr mého příspěvku bych ráda ocitovala část životního příběhu naší uživatelsky:

„Víc než deset let žiji v domově pro seniory v Havlíčkově Brodě. Velkým tématem každodenního života je naše paměť. Sedm dní v týdnu se navzájem svěřujeme s problémy, co kdo z nás kde zapomněl, či kam měl jít a nedošel. Ale na události před šedesáti lety si vzpomeneme bez problému. Samozřejmě, jsou to vzpomínky na dětství, školní léta, přátelství, první lásky. Potom svatby, narození dětí, jejich školní léta atd. Byl by to nekonečný výčet událostí, které náš život nějak poznamenaly. Všeho by bylo na knihu. Když si vybavím svůj život, tak se mi zdá, že se všechno točilo jenom kolem práce. Vychovala jsem čtyři děti, nyní už mám hodně vnoučat i pravnoučátek. Děti jsem vždy považovala za velký dar, který nebyl každému dopřán. Po celý život, a pokračuje to i nyní, ve stáří, prožívám s nimi jejich bolesti i radosti, oni jsou nejdůležitější součástí mého života. A jsem šťastná, že mám s dětmi pěkný vztah neustále.

Špatně se mi chodí, také trpím Parkinsonovou chorobou, pravá ruka se mi třese tak, že napsané po sobě nemohu ani sama přečíst. Naštěstí mám svého pomocníka, psací stroj, a tak mohu svůj příběh poslat do světa.“

Ing. Hana Hlaváčková

Domov pro seniory Havlíčkův Brod - ředitelka

Informace o organizaci

- Domov pro seniory Havlíčkův Brod je příspěvkovou organizací zřizovanou Krajem Vysočina. Domov je umístěn ve dvou objektech - U Panských 1452, Havlíčkův Brod a v obci Břevnice, č.p. 54, asi 5 km od Havlíčkova Brodu.

Informace o Domově U Panských

- V domově U Panských je poskytována služba „domov pro seniory“. Tato služba má kapacitu 43 lůžek a je poskytována v objektu, který byl postaven počátkem 20. století jako rodinná vila průmyslníka A. Weidenhoffer. Dnes je to moderní rekonstruovaný třípodlažní objekt s vlastní dobře vybavenou kuchyní, pro klienty zcela bezbariérový. K objektu náleží prostorné terasy s pergolami a rozlehlá upravená zahrada s altánem. Pokoje jsou většinou dvou a třílůžkové s vlastním sociálním zařízením, některé pokoje jsou vícelůžkové.

- Cílovou skupinu tvoří senioři převážně s trvalým pobytem v Kraji Vysočina, kteří mají sníženou soběstačnost v základních životních dovednostech, a proto potřebují podporu a pomoc při zajišťování základních životních potřeb.

Služby poskytujeme klientům od 60 let věku.

- Posláním domova je usilovat o důstojný a spokojený život seniorů, kteří vzhledem ke svému zdravotnímu stavu a sociální situaci žijí v tomto zařízení. Domov podporuje jejich soběstačnost a udržení kontaktu s okolím a snaží se o vytvoření co nejpřírozanějšího prostředí.

Dobrá praxe v Domově U Panských

• ZNAČKA KVALITY

Koncem roku 2012 si podala organizace žádost o zhodnocení v rámci certifikačního procesu - Značka kvality udělované APSS ČR. Protože jsme nesplňovali vstupní kritéria pro hodnocení, která závisí na počtu klientů na pokojích, požádali jsme o částečnou certifikaci ve čtyřech oblastech:

- ✓ Stravování *****
 - ✓ Kultura a volný čas ****
 - ✓ Partnerství ****
 - ✓ Péče ***
 - ✓ Ubytování nebylo hodnoceno
- Nižší hodnocení v oblasti péče není způsobeno nižší kvalitou péče, ale tím, že jsme malé zařízení, které samo o sobě nedisponuje např. vodoléčbou či elektroléčbou a nemá rehabilitačního pracovníka či fyzioterapeuta. Dle certifikátorů je to však zcela vyváženo příjemným prostředím blízkým domácím bydlení v malém kolektivu klientů. Je dokonce možné, že po zkušenostech z certifikačních procesů bude hodnocení v tomto směru upraveno.

Stravování jsme dotáhli na opravdu vysokou úroveň

- Samozřejmostí se stal každodenní výběr stravy ze dvou jídel u obědů a večeří (s výjimkou víkendů a státních svátků)
- Nabízíme klientům i zaměstnancům 5 druhů nápojů k jídlu zdarma
- Strava se připravuje pod dohledem dietní sestry
- Připravujeme i stravu dietní (žlučnickovou, diabetickou, neslanou a jejich kombinace) včetně potřebných úprav (mletá, mixovaná)
- Na přání připravíme i stravu vegetariánskou
- Vaříme oblíbená našich klientů, jejich požadavky zařazujeme operativně do jídelníčků, uvaříme třeba při narozeninách i jednotlivci jeho oblíbené jídlo
- Velký důraz klademe na pěkné stolování

- Rozšířili jsme dobu výdeje stravy a někteří klienti to často a rádi využívají
- Do jídelníčků zařazujeme i novinky
- Všechna tato opatření vedla k tomu, že klienti i zaměstnanci jsou se stravováním opravdu spokojeni a pět hvězdiček si opravdu zaslouží

Informace o Domově se zvláštním režimem v Břevnici

- V tomto domově je poskytována služba klientům s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí. Kapacita objektu, který byl původně postaven jako obecní škola, je 25 klientů. Pokoje jsou třílůžkové a nemají vlastní sociální zařízení.
- Cílovou skupinu tvoří osoby převážně s trvalým pobytem v Kraji Vysočina, které mají z důvodu Alzheimerovy choroby nebo jiného typu demence sníženou soběstačnost v základních životních dovednostech, a proto potřebují podporu a pomoc jiné fyzické osoby při zajišťování základních životních potřeb.

Služby poskytujeme od 50 let věku.

- Poslání Domova: Chceme být místem, kde se v bezpečném a klidném prostředí zachovává důstojnost a jedinečnost každého klienta a kde jsou zaměstnanci s klienty v partnerském kontaktu. Domov usiluje o zmírnění důsledků demence, včetně Alzheimerovy choroby, které by jinak vedly k nezajištění základních životních potřeb, sociální izolovanosti a ztrátě vlastního způsobu života.

Dobrá praxe v Domově se zvláštním režimem v Břevnici

- **pro klienty s demencí je vhodné zařízení s menší kapacitou klientů;** klienti sami se neorientují, neví, kde jsou a je pro ně snazší seznámit se s menším počtem pečujícího personálu, s menším počtem

spolubydlících, s menším prostorem k pobytu - snáze si zapamatují trasy

- **možnost volného kontaktu s venkovním prostředím;** zde jsme upozorovali, že se u nás např. téměř nevyskytuje agresivita, která je u klientů z naší cílové skupiny častá, v tomto ohledu je Břevnice jedinečná, protože klienti mají přímý výstup z obytného prostoru do zahrady, kde se mohou volně pohybovat po velkém prostoru bez přítomnosti personálu, který je pouze dozoruje, ale nehrozí jim zde žádné nebezpečí (vlak, auta..)
- **pro klienty s tímto onemocněním je stimulační kontakt s přírodou a živým zvířetem;** hledali jsme, co klientům s Alzheimerovou chorobou bude pomáhat vyrovnat se s onemocněním, a zjistili jsme, že velmi podnětným je pro ně kontakt s živými zvířaty, mnohým klientům to připomene jejich dřívější život, naprostá většina pozitivně reaguje na přítomnost živého zvířete, a tak jsme pořídili na zahradu domova ovečky – máme je již třetím rokem, klienti je pozorují, krmí, chodí za nimi, mají to jako náplň dne, pak jsme pořídili andulky, ale těm se u nás nějak nedařilo, a nakonec jsme pořídili z útulku psa Leona, pes Leon je úžasnou náplní pro život několika klientů, kteří se o něj starají, venčí ho, čistí mu kotec a věnují mu svou náklonnost
- Další příklady dobré praxe - **kontakt s dětmi;** vybudovali jsme na zahradě domova dětské hřiště pro děti návštěvníků, mohou ho využívat samozřejmě i děti z obce, ale to se zatím moc neděje, i když my bychom to velmi podporovali; **bohoslužby** - mnoho klientů bylo zvyklých v mládí či dětství navštěvovat bohoslužby a i když už mají pokročilou demenci, tak stará liturgie je pro ně natolik zažitá, že se jim vždy přesně vybaví a na slova kněze pohotově reagují

Dobrá praxe pro celou organizaci

- V naší organizaci velmi dobře funguje **dobrovolnická služba**, zařízení dlouhodobě spolupracuje s Dobrovolnickým centrem v regionu Havlíčkův Brod.

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu

„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

- V současnosti dochází do našeho domova 7 dobrovolníků, několik jich u nás „pracuje“ již mnoho let a někteří z nich získali i cenu Křesadlo (cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci).
- Letos byl mezi nominovanými náš dobrovolník Ladislav Rasocha, který je zároveň klientem našeho zařízení. Pan Rasocha se u nás již několik let stará o knihovnu, půjčuje a vrací knihy a vede jejich evidenci. Kromě toho se stará o zahradu, kde prořezává stromy a stará se o výsadbu nových.
- Snažíme se našim dobrovolníkům alespoň jednou ročně poděkovat tím, že pro ně uspořádáme posezení se zákusky, tzv. „Čaj o páté“ a předáme jim dárky od našich klientů. Letos se tato akce odehrála v režii Silvie Kameníkové (studentky VOŠS v rámci diplomové práce), která pro naše klientky zajistila na tento den dobrovolné služby kadeřnice a připravila pro další dobrovolníky Čaj o páté s harmonikami dětí ze ZUŠ
- **Od roku 2007 spolupracuje naše zařízení s Německým Červeným Křížem v Aalenu.** Na základě této spolupráce pracují v našem zařízení také **dobrovolníci z Německa**, kteří celý rok zadarmo pomáhají s péčí o klienty. Jsou to většinou mladí lidé, kteří před studiem na vysoké škole věnují rok práce dobrovolnické činnosti.
- My jim poskytujeme zdarma ubytování a stravování a Německý Červený kříž kapesné
- Zpočátku to bylo velmi obtížné, s několika dobrovolníky jsme museli i spolupráci předčasně ukončit, ze strany německých dobrovolníků se objevila nepřipravenost na náročnou práci v cizím prostředí, jazyková bariéra, nezodpovědnost, zvažovali jsme dokonce, zda spolupráci neukončit, ale další spolupracující organizace měly několik vynikajících zkušeností, takže jsme to ještě zkusili a nakonec to vyšlo
- V loňském roce u nás například pracovala Marcella Reissmann, která byla výborná harfenistka a vedla u nás pěvecký kroužek. Letos u nás pracuje Tanja Hersacher a je to vynikající pomocnice v přímé péči.

- My jsme se naučili dělat pro nové dobrovolníky zaškolení, máme připravené kontakty, zajištění lékařské péče, zdravotní pojištění, atd.
- I NČK se naučil vybírat dobrovolníky
- Nyní je to pro nás **velká pomoc v přímé péči, spolupráce je výborná** a rádi v ní budeme pokračovat

DOMOV STŘÍBRNÉ TERASY

Kapacita	75 lůžek
Pokoje jednolůžkové:	13
Pokoje dvoulůžkové:	31

Domov Seniorů je situován do blízkosti fungujícího centra města a umožňuje seniorům zůstat součástí aktivního života a rozvíjet nejrůznější aktivity. Přízemí Domova Seniorů tvoří společenská místnost, která zároveň plní funkci jídelny s možností venkovního posezení a kinosálu. Prostory jídelny jsou rozděleny mobilními příčkami pro terapie a volnočasové aktivity. K duchovnímu prožitku je k dispozici kaple s dvěma s křišťálovými průhledy propouštějící denní světlo. Z kaple je možný výstup na otevřenou terasu s výhledem do areálu. V úrovni 2. NP se ocelovou lávkou senioři mohou dostat do parku se zahradou. Celková cena 106 873 000.- byla hrazena z 65% z investiční dotace MPSV, 35% z účelové dotace poskytnuté Městem Jihlava.

Příslušenství pokojů: sociální zařízení (WC, sprchový kout), polohovací lůžko, chladnička, komunikační systém Sestra-klient, rozvod multiplex TV

provozní vybavenost: kuchyně (až 150 jídel), prádelna na osobní prádlo, celodenní recepční služba, centrální koupelna na každém obytném patře, shoz špinavého prádla

aktivizace + duchovní služby:

víceúčelová aktivizační místnost, víceúčelový rozdělitelný prostor jídelny, společenské komunitní místnosti, kaple

historie

slavnostní zahájení stavby:	06. 09. 2010
reálné zahájení stavby:	květen 2010
zahájení zkušebního provozu (mimo budovu):	01. 09. 2011
kolaudace:	19. 11. 2011
nastěhování:	20. 11. 2011
první klient:	22. 11. 2011
první kontrola plnění podmínek registrace	25. 11. 2011
slavnostní ukončení stavby a zkušebního provozu:	06. 07. 2012
naplnění kapacity:	červenec 2012

Sborník příspěvků z úvodní konference k projektu
„Výměna mezinárodních zkušeností a dobré praxe v sociální oblasti“

I v domově pro seniory platí, že být znamená naplno žít. Jestliže tam realizujeme aktivity, znamená to, že domov pro seniory žije. Neděláme-li nic pro rozvíjení zájmových aktivit, domov pro seniory živoří. Kvalitní program je nejen nutným doplňkem péče o seniory, ale má na jejich duševní a fyzický stav velmi pozitivní účinky. Poskytuje lidem nutnou fyzickou činnost, mentální stimulaci a příležitost ke vzájemnému sblížení a společenskému životu, který je pro psychiku člověka velmi důležitý.

V našem domově nabízíme klientům širokou nabídku volnočasových aktivit a je jen na nich, jak s volným časem naloží a zda se zapojí do dění v domově. Mezi pravidelné aktivity patří např. ergoterapie, taneční terapie, ranní cvičení, práce s hlínou, muzikoterapie, trénink paměti, videoprojekce, pečení či vaření a pak vydají domovskou kuchařku.. Dále se v domově konají pravidelné měsíční Kavárny, kde si obyvatelé při kávě a nějaké dobrotě posedí za doprovodu živé hudby a příjemní si tak všední den. Během celého roku je u nás o zábavu postaráno, pracovnice sociálního úseku pořádají pro klienty např. Maškarní ples, Mikulášskou zábavu, výlety, navštěvují s klienty kulturní a společenské akce ve městě jako jsou výstavy v Galerii na půdě, Běh Terryho Foxe, Svatováclavská pouť, různá divadelní představení v místním kině a pod.

Každého čtvrt roku vychází náš domovský časopis Slunečnice. Tento časopis je tvořen pracovníky sociálního úseku, s příspěvkem vrchní sestry. Možnost přispět mají i všichni zaměstnanci a obyvatelé.

Během roku neustále spolupracujeme s různými organizacemi ve městě. Zejména s příspěvkovou organizací KYTICE, která pořádá většinu kulturních akcí ve městě. Naše vzájemná spolupráce spočívá zejména v tom, že naši senioři vyrábí různé dárky na akce pořádané pro děti např: zajišťují dárky pro děti na pravidelné pasování prvňáčků na čtenáře, Čertovské podzemí, kde děti prochází mezi čerty a na konci jim hodný Mikuláš a anděl dá dárky z našich dřlen. V letošním roce zajišťujeme dárky pro děti z folklorních souborů z ČR i zahraničí neb v našem městě se koná tradiční folklorní festival Horácko tančí a zpívá a ve výčtu dalších akcí by se dalo pokračovat. Vždy když na nějakou akci vyrábíme dárky mohou se naši

senioři akce osobně zúčastnit a na mnohých akcích jsou to oni, kdo ve finále dětem předávají dárky a jsou obohaceni o kontakt s dětmi, a to většina seniorů velmi vítá.

Dbáme na to, aby naši klienti měli pravidelný kontakt se seniory zvenčí. Proto již sedmým rokem u nás pořádáme tzv. Univerzitu slunečního věku. Co to znamená? Jedná se o cyklus přednášek z různých oblastí, témata jsou vybírána dle zájmu seniorů anebo vzhledem k možnostem přednášejících. Přednášejí odborníci i laici. Účastnit se může každý senior, který má o tuto formu vzdělávání zájem. Účastní se obyvatelé Domova pro seniory, klienti pečovatelské služby, členové Klubu důchodců Světlá nad Sázavou a ostatní senioři jak z města Světlá nad Sázavou tak z okolních obcí. V prvním ročníku bylo cca 25 seniorů „studentů“ každým rokem bylo a je „studentů“ víc a víc. V letošním ročníku máme zapsáno rekordních 53 seniorů. Po každé přednášce obdrží senioři zápis z uskutečněné přednášky, které si zakládají do svých studentských desek. Na každé přednášce dostanou studenti dobrovolný domácí úkol (který souvisí s tématem přednášky) a záleží jen na nich zda věnují svůj čas jeho vypracování. Vždy v prosinci se u nás koná slavnostní zakončení daného ročníku. Na tomto slavnostním zakončení obdrží každý „student“ diplom, medaili a Sborník (ten je tvořen z dobrovolných úkolů studentů). Součástí je hudba, přípitek a drobné pohoštění.

Před i po přednášce spolu senioři hovoří, probírají možné i nemožné a naši obyvatelé tak mají možnost dozvědět se „drby“ zvenku od svých vrstevníků, svých známých či bývalých spolupracovníků. Možnost tohoto kontaktu je vítána na obou stranách.

Jelikož se domníváme, že kontakt s vrstevníky zvenku je pro naše obyvatele důležitý a velmi přínosný zveme seniory i na různá představení a kulturní akce která se konají v našem zařízení např. vystoupení dětí, cimbálová kapela, pěvecký sbor Gaudeamus, dětský folklórní soubor Škubánek „Křeslo pro hosta“, do kterého usedli např. Květa Fialová, Zdeněk Troška, Tereza Kostková, Naďa Konvalinková, Helena Fibingerová a mnoho dalších osobností. Po každé výše zmíněné akci probíhají živé diskuze mezi seniory, a to považujeme za velmi přínosné pro obě strany: naši klienti neztrácí kontakt s vnějším prostředím a senioři z veřejnosti mají jasnou představu o tom, jak to v našem zařízení funguje a v případě, že by potřebovali naše služby vědí, co od naší služby mohou očekávat. Troufáme

si tvrdit, že tato setkávání mají pro naše seniory velkým význam a mají u seniorů úspěch.

Snažíme se ale také pracovat s klienty, kteří mají větší zdravotní potíže a v rámci možností jim formou bazální stimulace a reminiscenční terapie dopřát důstojný podzim života. Daří se nám zachovat si smysl našeho zařízení a udržet v určitých mezích slovo DOMOV a pevně věřím, že LDN-ky z nás nikdy nebudou.

V budově domova jsou pro různé aktivity vyčleněné prostory - tělocvična, keramická dílna, klubovny (čtenářská, internetová, ergoterapeutická), koupelna s vířivkou a perličkou, rehabilitace a také obřadní síň. Ta je využívána na bohoslužby, svatby z města a také pro rozloučení s těmi klienty, kteří nikoho nemají, nebo je rodina odmítne pohřbít. Pro tyto účely jsme si jako „DOMOV“ koupili i naši vlastní hrobku.

Za osvědčenou dobrou praxi považují spolupráci se středními školami v regionu a např. praktické vyučování studentů v našem zařízení v posledním ročníku a praktické maturity, práci se školáky při brigádách o prázdninách, provedení praxe účastníků kurzů z ÚP v našem zařízení, provedení 8-mi hodin praxe v jiném zařízení v rámci povinného vzdělávání, výměnné stáže, návštěvy v jiných zařízeních, zahraniční zájezdy, zaměstnání mužů v přímé obslužné péči.

A co je nejdůležitější vlastně řekl včera kolega ze Slovenska možná jinými slovy je, že v takovýchto zařízeních musí pracovat lidé se sociálním cítěním, aby to mělo ten správný smysl. A úplně na závěr chci říct, co pro mě znamená ta nejlepší odměna za práci: Když mi klient řekl, že se Vánoce nedožije a po Vánocích mi řekl: „Pane řediteli, schovejte mi tu vánoční výzdobu na příští rok, už jsem tu měl být dávno“. A když v „DOMOVĚ“ zůstaneme na štědrý večer 90 obyvatel společně s 10-ti zaměstnanci, to pak hovoří za vše.

**Ing. Štefan Šiška, Bc. Marcela Jančíková, Ing. Kovalčík, Lubica
Gondová**

Domov dôchodcov Spišská Nová Ves - príklady dobrej praxe

- Každé zariadenie sociálnych služieb v SR alebo ČR má svoje špecifiká
- Miestne podmienky: regionálne vplyvy - veľkosť zariadenia - domáce prostredie - vplyv rodiny
- Prostredie - financovanie - zdravotný stav prijímateľa sociálnych služieb

Príklady dobrej praxe

NEPRAVIDELNÉ:

- Autobusové výlety
- Tanečné zábavy
- Spoločenské posedenia
- Návšteva kina, divadla, ZOO
- Vystúpenia detí a mládeže
- Kvízy, súťaže, spoločenské hry

PRAVIDELNÉ:

- Senior klub
- Internet café
- Tvorivé dielne
- Blahoželaniam jubilantom
- Literárne dopoludnia
- Duchovné aktivity
- Besedy s riaditeľom

a) skupinové

- SENIOR KLUB - každodenné stretnutia ľudí s rôznymi záujmami, zamerané na udržiavanie spoločenských kontaktov medzi klientmi prostredníctvom nasledujúcich činností: rozhovory pri dobrej káve, alebo čaji, spoločenské hry, športové hry, spev, čítanie literatúry, čítanie dennej tlače, rozvíjanie jemnej motoriky, súťaže, vedomostné kvízy, rozhovory, tréningy pamäte, vychádzky do blízkeho okolia, duchovné aktivity

- INTERNET KAFE - prevládajú vzdelávacie aktivity: práca s PC, internet, knižnica - vypožičiavanie kníh, prednášky, besedy, premietanie videofilmov rôznych žánrov

b) individuálne

- podľa individuálnych potrieb klientov - asistencia, sprievod, pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, nakupovaní, vybavovaní osobnej korešpondencie, telefonovaní

Literárne dopoludnia :

- spolupráca s Okresnou knižnicou
- pravidelnosť - každý mesiac - druhý utorok v mesiaci
- aktuálne témy - sviatky, máj, a pod.
- spojenie recitácie básní, prózy s hudobným doprovodom
- obľúbenosť
- vyšší stupeň aktivity - skupina vzdelanejších ľudí

Príležitostné aktivity

- Kultúrno-spoločenský život klientov DD obohacujú návštevy kina, divadla, galérií, koncerty, vystúpenia detí zo škôl a iných organizácií, ktoré v rámci rôznych sviatkov, alebo pamätných dní prinášajú radosť našim obyvateľom, spoločenské posedenia, tanečné zábavy, posedenia v záhrade - gulášparty, grilparty, výlety, exkurzie, poznávacie zájazdy spojené s návštevou kultúrnych pamiatok a prírodných krás, brigády, kartové, biliardové, pingpongové turnaje

Víziou

v našej činnosti je dosiahnúť spoločnou prácou, odbornými a ľudskými, opatrovateľskými službami, plné uspokojovanie potrieb a požiadaviek klientov a ich blízkych, získať ich uznanie, so súčasným dosiahnutím spokojnosti zamestnancov

Prostriedkom a cieľom

pre dosiahnutie stanovenej vízie je systém manažérstva kvality a trvalé zlepšovanie činnosti

Hlavné ciele

1. Prijímatelia soc. služieb :

- poskytovanie sociálnych služieb so zárukou stabilnej a požadovanej kvality
- dosahovanie spokojnosti klientov a ich rodinných príslušníkov
- vytváranie priaznivých vzťahov spolužitia klientov a opatrovateľskej služby
- rešpektovanie vlastnej sebaralizácie vo vzťahu k zdravotnému stavu, veku a individuálnemu plánu rozvoja

2. Zriadovateľ :

- dlhodobé zlepšovanie a prosperita Domova dôchodcov
- zhodnocovanie majetku
- efektívna prevádzka

3. Zamestnanci :

- profesionalita, vzájomný rešpekt a spokojnosť v práci
- pochopenie a ľudský prístup
- motivácia
- vzdelávanie a asertívne správanie

4. Manažment :

- naplňovať ciele a politiku kvality
- byť špičkovým zariadením v poskytovaní ošetrov. a sociálnych služieb v regióne východného Slovenska
- zdokonaľovať vypracované štandardy a procesy ošetr. starostlivosti

Rezumé

- hľadanie zmyslu života a spôsobu jeho riešenia v staršom veku na prahu 21. storočia má aj nové doteraz nepoznané dimenzie
- sú tu nové riziká a hrozby pre dôstojnú starobu
- ohľaduplné a individuálne posudzovanie požiadaviek
- difirencované poskytovanie služieb vo vzťahu k zdravotnému stavu, intelektu a sociálnej situácii
- nuž vytvárajme aj naďalej vhodné podmienky pre dôstojnú starobu v našom zariadení vo vzťahu ku kvalite, efektívnej a kvalifikovanej službe s citlivým a ľudským prístupom
- Lebo pravdivý je aj citát:

**Vedieť starnúť
je majstrovstvom múdrosti
a jednou z najťažších kapitol
vo veľkom umení žiť.“**